

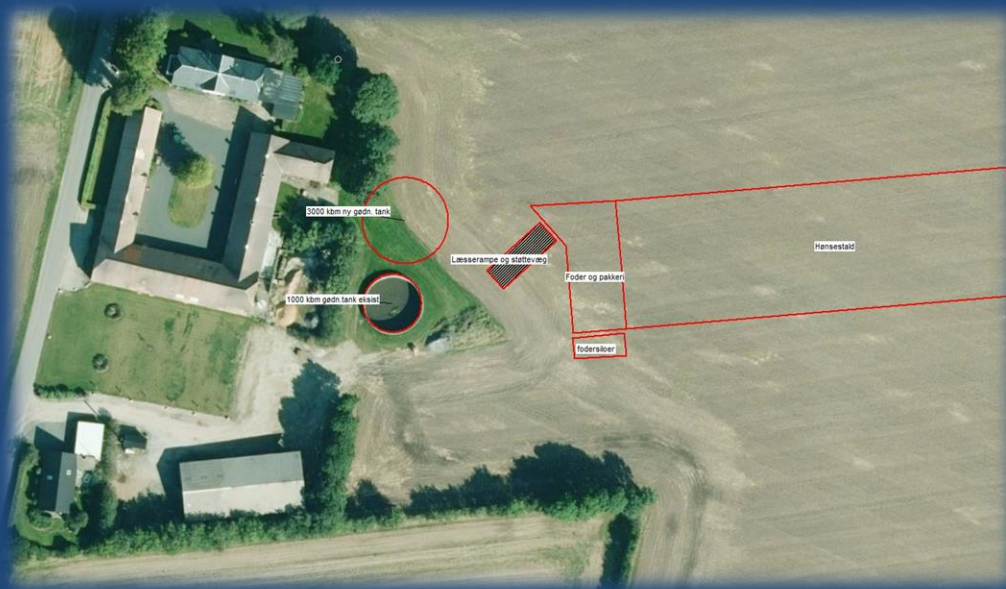
Emil Madsen Jensen og Johannes Møller Jensen
Tornsagervej 11
7000 Fredericia

08-06-2017
Sags id.: 17/2105
Sagsbehandler:
Nina Karner
KS: Stine Søgaard Lindstrøm

§ 11 MILJØGODKENDELSE Af husdyrbruget

Tornsagervej 17 7000 Fredericia

Miljøgodkendelse meddelt i henhold til lov nr. 1572 af
20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
STAMBLAD FOR HUSDYRBRUGET	3
IKKE TEKNISK RESUMÉ	4
MEDDELELSE OM MILJØGODKENDELSE	5
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	6
KLAGEVEJLEDNING	8
OFFENTLIGGØRELSE	9
UDNYTTELSE OG RETSBESKYTTELSE	10
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	11
DET ANSØGTE PROJEKT	11
LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE HENSYN	11
AFSTANDSKRAV	17
DYREHOLD OG STALD	18
OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING	19
OPBEVARING AF FODER	20
SPILDEVAND	20
AFFALD	21
AMMONIAK	21
BAT – BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK	22
NATUR	25
BILAG IV-ARTER	30
LUGT	31
ØVRIGE GENER	32
ALTERNATIVER OG OPHØR	35
FREDERICIA KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	36
BILAG	37
BILAG 1. OVERSIGTSKORT	37
BILAG 2. SITUATIONSPLAN – NY STALD OG GYLLETANK M.M.	38
BILAG 3. PRINCIPSKITSE – FOLDE OMKRING STALDEN	40
BILAG 4. VILKÅR OM NATURNÆR SKOVDRIFT	41
BILAG 5. VILKÅR OM BÆLTE AF TRÆER LANGS SKOVBRUNET	43

Stamblad for husdyrbruget

Godkendelsesdato:	8. juni 2017
Godkendelse hjemmel, lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.	§ 11 stk. 2 - etablering af nyt husdyrbrug
Husdyrbrugets navn og adresse, jf. CVR	Jensen Øko I/S Tornsagervej 11, 7000 Fredericia
CVR nr.	38543431
P-nr.	1022334073
CHR nr.	81412
Husdyrbrugets beliggenhed	Tornsagervej 17 7000 Fredericia
Husdyrbrugets kontaktpersoner	Emil Jensen Johannes Møller Jensen
Husdyrbrugets telefonnumre	Emil: 2810 4372 Johannes: 4045 4372
Husdyrbrugets e-mail	Emil: lime147@hotmail.com Johannes: johs0101@gmail.com
Matrikel	22g og 23a Pjedsted By, Pjedsted
Ejendomsnummer	607-108862
www.husdyrgodkendelse.dk Ansøgning skema nummer	Skema ID: 93635
Husdyrbrugets konsulent	Lars Schmidt KHL Miljø og Fjerkræ, Kolding. Mail: las@khl.dk Tlf: 7634 1715 / 2013 3325
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Fredericia Kommune Gothersgade 20, 7000 Fredericia E-mail: kommunen@fredericia.dk Tlf. 7210 7000
Sagsbehandler	Nina Karner E-mail: nina.karner@fredericia.dk Tlf. 41232213
Kvalitetssikring	Stine Søgaard Lindstrøm

Ikke teknisk resumé

Der er ansøgt om etablering af nyt økologisk fjerkræbrug, herunder ny stald med folde til fritgående høns, fodersiloer og ny gylletank på ejendommen Tornsagervej 17, 7000 Fredericia.

Ejendommen er ikke tidligere miljøgodkendt, og der er ikke dyrehold på ejendommen i forvejen.

De eksisterende bygninger kan ikke benyttes i det nye projekt pga. krav om direkte adgang fra stald til foldarealer. Der opføres en ny stald på cirka 4.550 m² inkl. ægpakkeri, fodderrum, teknikrum, læsserampe, 2 fodersiloer m.v. samt tilhørende folde på cirka 12 hektar, som delvist beplantes med træer og buske. Der opføres en ny gyllebeholder på maksimalt 3000 m³ med teltoverdækning.

Der etableres et nyt dyrehold bestående af 28.600 økologiske årshøner, på 30.000 hønepladser, med en gennemsnitlig vægt på 1,9 kg pr. høne. Det svarer på ansøgningstidspunktet til 168 DE (dyreenheder).

Fredericia Kommune vurderer, at:

- Det ansøgte projekt overholder kravet om anvendelse af Bedste Tilgængelige Teknik (BAT).
- De nærliggende beskyttede naturområder og skove i Elbodalen, øst for den nye stald, ikke vil blive påvirket væsentligt af ammoniaknedfald fra det ansøgte projekt.
- Det ansøgte projekt ikke vil medføre væsentlige lugtgener for de omkringboende, eller andre væsentlige gener.
- Hensynet til de landskabelige værdier er tilstrækkeligt varetaget.

Meddelelse om miljøgodkendelse

På baggrund af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Fredericia Kommune hermed miljøgodkendelse til etablering af et nyt husdyrbrug på Tornsagervej 17, 7000 Fredericia, med et dyrehold på 28.600 økologiske årshøner (1,9 kg) på 30.000 hønepladser samt ny stald, gyllebeholder m.v.

Vurderingen er foretaget på baggrund af ansøgningen og supplerende oplysninger, gældende lovgivning samt Miljøstyrelsens vejledninger m.m.

Miljøgodkendelsen meddeles på nedenstående vilkår, som husdyrbruget skal overholde.

Ud over miljøgodkendelsens vilkår har husdyrbruget pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, også hvis denne er skærpet i forhold til godkendelsens vilkår. Gældende lovgivning kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk

På Fredericia Kommunes vegne

Nina Karner
Agronom / miljømedarbejder

Miljøgodkendelsens vilkår

1. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyretype	Årshøner, konsumæg, økologiske
Staldsystem	Etageanlæg med gødningsbånd og udearealer
Antal stipladser	30.000 hønepladser
Antal dyr	28.600 årshøner
Gennemsnitlig hønevægt	1,9 kg pr. årshøne

2. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af godkendelsens vilkår for de seneste fem år. Herunder dokumentation for dyreholdets størrelse samt el- og vandforbrug.
3. Foldene omkring stalden skal være beplantede med træer eller buske, som dækker minimum 50 % af arealet.
4. Det yderste hegn langs foldene må maksimalt være 1,8 m højt. På strækninger som er synlige fra offentlige veje skal hegnet fremstå ensartet og jævnt, med pæle i afdæmpede farver.
5. Skoven nordøst for den nye stald, på matrikel 23a og 24ba Pjedsted By, Pjedsted, skal drives naturnært som beskrevet i bilag 4. Herunder skal der senest i 2017 udarbejdes en plan for drift af skoven, som beskrevet i bilag 4. Kravet omfatter kun den del af skoven, som er vist på bilag 4.
6. Der skal senest 1 år efter ibrugtagning af den nye stald plantes et bælte af høje træer langs med den ammoniakfølsomme skov nordøst for den nye stald, som beskrevet i bilag 5. Træbæltet skal herefter altid som minimum bestå af 2 rækker højstammede træer. Bæltets udstrækning fremgår af bilag 5.
7. Dyreholdet skal produceres økologisk. Omlægning til konventionel produktion kan først ske efter kommunens afgørelse, da BAT krav skal genvurderes.
8. Der skal etableres skrabe anlæg til udmugning af gødning / dybstrøelse på mindst 50 % af staldens gulvareal. Udmugning skal foretages mindst 3 gange om ugen. Hvis der senere dokumenteres samme effekt ved lavere udmugningsfrekvens, kan Fredericia Kommune ændre vilkåret.
9. Der skal foretages udmugning / tømning af gødningsbånd mindst 3 gange om ugen. Hvis der senere dokumenteres samme effekt ved lavere udmugningsfrekvens, kan Fredericia Kommune ændre vilkåret.
10. Der kan opføres en ny gyllebeholder på maksimalt 3000 m³ på den ansøgte placering. Gyllebeholderen skal være forsynet med fast overdækning. Teltoverdækningen må kun stå åben i forbindelse med omrøring, fyldning, tømning, og inspektion af gyllebeholder etc.

- 11.** Inden den nye stald tages i brug, skal der udarbejdes en beredskabsplan, som skal indsendes til kommunen. Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
- Et kort, der viser afløb, brønde, grøfter, vandløb etc. på og omkring ejendommen.
 - Et kort, der viser placering af brandslukningsudstyr, materiel, olietanke og lign. på ejendommen
 - Relevante telefonnumre f.eks. til driftsansvarlige, entreprenører, kommunen etc.
- 12.** I det nye byggeri skal anvendes lavenergi belysning og lavenergi ventilation. Vilkåret kan fraviges efter skriftlig aftale med kommunen, hvis der er væsentlig grund (f.eks. dyrevelfærd) til at anvende en anden type belysning eller ventilation. Det er kommunen, der vurderer, om vilkåret kan fraviges.
- 13.** Husdyrbruget skal minimum en gang årligt registrere forbrug af el og vand. Hvis forbruget stiger væsentligt, eller hvis det er væsentligt højere end forventet jf. miljøgodkendelsens tekniske beskrivelse, skal husdyrbruget redegøre for årsagen hertil, og reducere forbruget hvis muligt.

- 14.** Støjbidraget fra staldene, sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må ved nabobeboelse ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

”Ved nabobeboelse” defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlertidigt inden for den pågældende periode.

- 15.** Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.
- 16.** Ændringer i ejerforhold, CVR nummer eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.
- 17.** Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen. Godkendelsen anses for udnyttet, når bygge- og anlægsarbejder er påbegyndt. Når stalden står færdig, skal dyreholdet være indsat indenfor rimelig tid, normalt 1 år.

Klagevejledning

Klagefrist

Fristen for at klage over afgørelsen er den 6. juli 2017.

Hvem kan klage?

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald. Miljø- og Fødevareklagenævnet opkræver et gebyr for at modtage klager.

Hvordan klager du?

Klagen skal indsendes digitalt. Hvis du er borger, skal du klage via borger.dk, og hvis du klager som virksomhed eller forening, skal du klage via virk.dk. Du skal logge ind med NemID, vælg "Klag til Planklagenævnet eller Miljø- og Fødevareklagenævnet", hvorefter du vil blive guidet igennem klageprocessen. Fredericia Kommune behandler din klage direkte i klageportalen, hvor du vil kunne følge din klage.

Hvis du af særlige grunde ikke ønsker at benytte klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning om fritagelse til Fredericia Kommune, Gothersgade 20, 7000 Fredericia, eller på e-mail: kommunen@fredericia.dk. Fredericia Kommune skal herefter sende din anmodning videre til klagenævnet, som vil afgøre, om du kan fritages for at benytte klageportalen.

Der gøres opmærksom på, at enhver har adgang til aktindsigt i de resultater af husdyrbrugets egenkontrol, som tilsynsmyndigheden er i besiddelse af, jf. offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Offentliggørelse

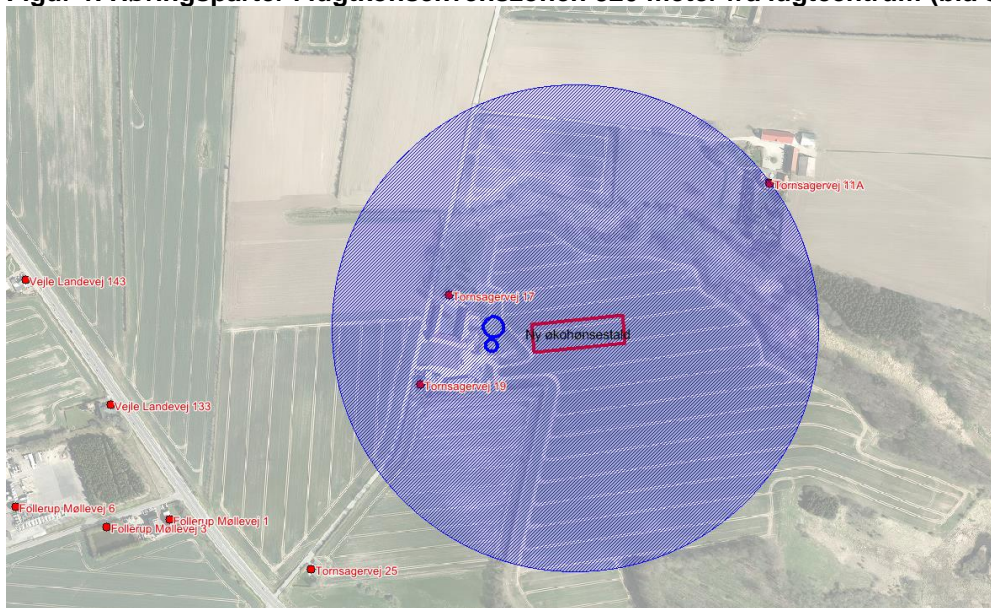
Forslag til afgørelse har været i 3 ugers høring hos naboer (ejere og beboere over 18 år) og ejere af nabomatrikler og naboejendom i perioden 11. maj til 1. juni 2017. Der er ikke modtaget bemærkninger i høringsperioden.

Afgørelsen er offentliggjort på Fredericia Kommunes hjemmeside den 8. juni 2017, og annonceret i Lokalavisen ugen efter.

Nedenstående høringsparter er orienteret om høringsforslag og endelig miljøgodkendelse:

- Emil Madsen Jensen, Tornsagervej 11, 7000 Fredericia (ansøger)
- Johannes Møller Jensen, Tornsagervej 11, 7000 Fredericia (ansøger)
- Lars Schmidt, KHL Miljø og Fjerkræ, Kolding: las@khl.dk (ansøgers rådgiver)
- Monica Thomsen og Kristian Julian Thomsen, Tornsagervej 11, 7000 Fredericia (beboere i konsekvenszone, se figur 1 herunder)
- Lene Maria List, Tornsagervej 11 A, 7000 Fredericia (beboer i konsekvenszone, se figur 1 herunder)
- Kirsten Nielsen og Jens Aage Nielsen, Tornsagervej 17, 7000 Fredericia (beboere i konsekvenszone, se figur 1 herunder)
- Benjamin Grav Adler Hansen, Tornsagervej 25, 7000 Fredericia (beboer, naboejendom)
- Erik Buhl, Tornsagervej 43, 7000 Fredericia (ejer af nabomatrikel og naboejendom)
- Bredstrup-Pjedsted Menighedsråd og Kirker, CO/ Kirkernes Hus, Christiansvej 6, 7000 Fredericia (ejer af nabomatrikel)

Figur 1. Høringsparter i lugtkonsekvenszonen 320 meter fra lugtcentrum (blå skravering)

Følgende klageberettigede organisationer og myndigheder er orienteret om endelig miljøgodkendelse:

- Danmarks Naturfredningsforening: dn@dn.dk; lokalafdeling: bent.v@madsen.mail.dk
- Sundhedsstyrelsen - Embedslægeinstitutionen Syd: syd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund: post@sportsfiskerforbundet.dk; lbt@sportsfiskerforbundet.dk; enie@eaaa.dk
- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK v/Niels Barslund: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening: natur@dof.dk
- Det Økologiske Råd: info@ecocouncil.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen: post@slks.dk
- Forbrugerrådet: fbr@fbr.dk

Udnyttelse og retsbeskyttelse

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen, jf. vilkår. Godkendelsen til ny stald m.m. anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Naturlige produktionsudsving betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

Såfremt godkendelsen bliver påklaget, kan godkendelsen udnyttes, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelse af en påklaget godkendelse sker dog på ejers eget ansvar og indskrænker ikke klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse, og Fredericia Kommune kan ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Fredericia Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år, og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Fredericia Kommune kan til enhver tid revidere vilkårene i godkendelsen, for at forbedre landbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Den miljøtekniske beskrivelse er baseret på ansøgningen, supplerende oplysninger, tilsyn m.m. Den miljøtekniske vurdering er Fredericia Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt. Dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Det ansøgte projekt

Der er ansøgt om etablering af et nyt økologisk fjerkræbrug på adressen Tornsagervej 17, 7000 Fredericia. Der opføres en ny stald på 4.550 m² inkl. ægpakkeri, foderrum, teknikrum m.v., en udvendig læsrampe og 2 fodersiloer, samt folde omkring stalden på cirka 12 hektar, som delvist beplantes med træer og buske. Den eksisterende gyllebeholder på ejendommen anvendes til opbevaring af vaskevand og gødning fra hønsene m.m., og her skal der sikres et tæt flydelag. Der opføres en ny gyllebeholder på maksimalt 3000 m³ med teltoverdækning, til opbevaring af husdyrgødning blandet med tagvand og procesvand.

Der etableres et dyrehold bestående af 28.600 økologiske årshøner, på 30.000 hønepladser, med en gennemsnitlig vægt på 1,9 kg pr. høne.

Der har i ejendommens eksisterende bygninger været produktion af kødkvæg, som er ophørt i 1995, og svin, som er ophørt i 2008. Eftersom der ikke indenfor de seneste 3 år har været en produktion af husdyr på ejendommen, betragtes det ansøgte projekt som en etablering af et nyt husdyrbrug.

Ansøger og ejerforhold

Johannes Møller Jensen ejer ejendommen Tornsagervej 17. Miljøgodkendelsen er ansøgt under CVR nr 38543431 – Jensen Øko I/S, Tornsagervej 11, 7000 Fredericia. Emil Jensen bliver den daglige leder og driftsansvarlige for husdyrbruget Tornsagervej 17.

Husdyrbruget drives ikke i samdrift med andre landbrug. Emil Jensen er drifts- og miljøansvarlig for husdyrbruget, og har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget, om godkendelsens vilkår.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, CVR nummer, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Fredericia Kommune inden for 14 dage.

Landskabelige og kulturhistoriske hensyn

Husdyrbruget er beliggende 600 meter sydvest for Pjedsted. Beliggenheden fremgår af bilag 1.

Husdyrbruget ligger i landzone i et område udpeget til særligt værdifuldt landbrugsområde i kommuneplan 2013. De særligt værdifulde landbrugsområder er områder, der skal søges forbeholdt til landbrugsdrift. Udpegningen signalerer, at her er udviklingsmulighederne rettet mod jordbrugserhvervene.

Husdyrbruget er desuden beliggende i landskabsparken Elbodalen og tæt ved værdifuldt landskab Elbodalen (begge dele er udpegninger i kommuneplan 2013).

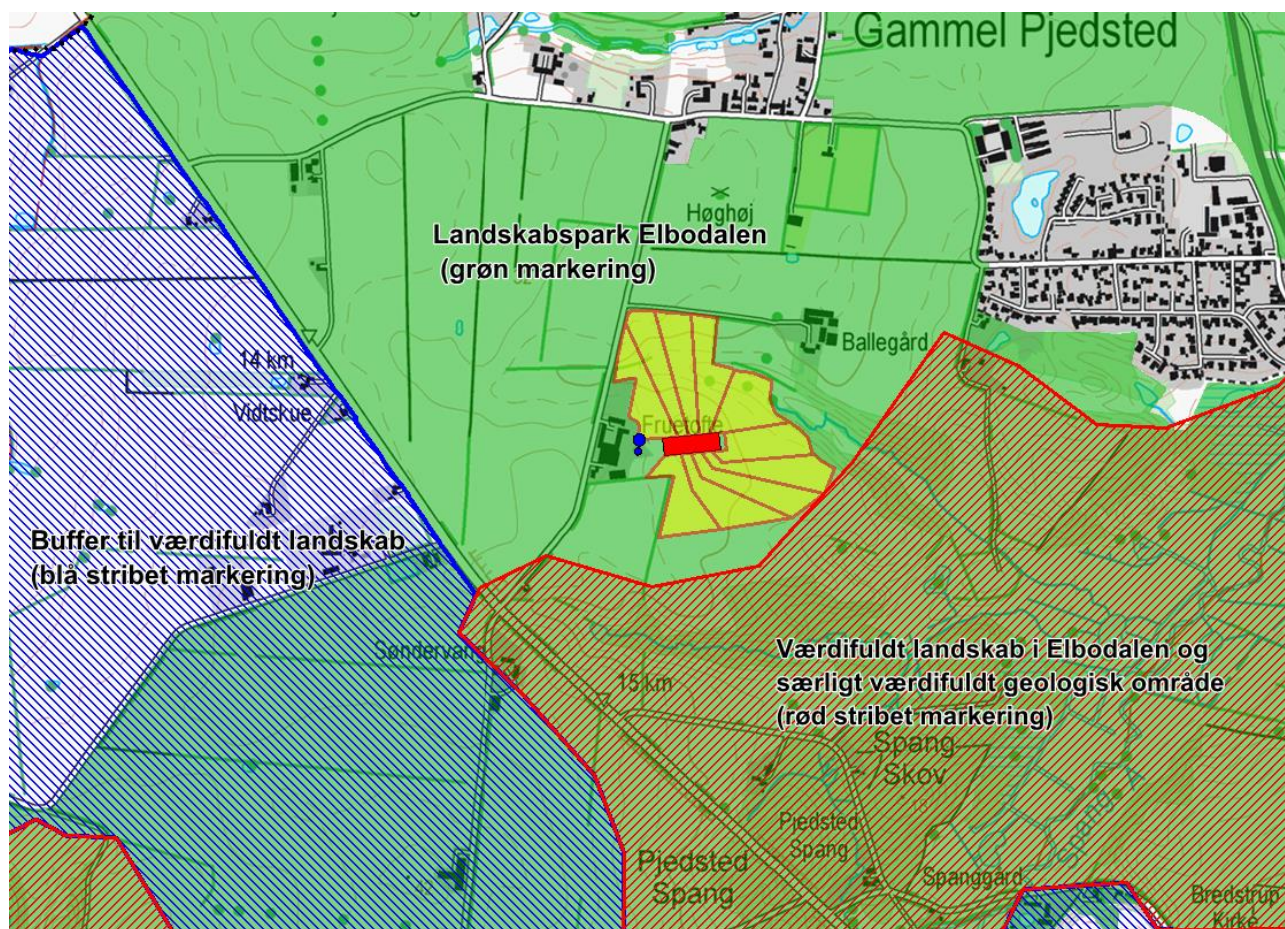
Hvis der ses bort fra en eksisterende gylletank, der bibeholdes, samt en gylletank, der agtes etableret, vil der være ca. 70 meter mellem de nye driftsbygninger og det eksisterende byggeri på ejendommen. Hertil kommer, at landskabet falder, og at det nye byggeri derfor

vil ligge synligt lavere end det eksisterende byggeri. På den baggrund vurderes det, at det nye byggeri ikke fra alle sider vil opleves helt som naturligt tilknyttet det eksisterende byggeri på ejendommen, selv om det placeres ganske tæt på dette. På den baggrund foretages i dette afsnit en vurdering af de visuelle konsekvenser, som udformningen og placeringen af det nye byggeri og folde vil have i området omkring ejendommen.

Landskabspark Elbodalen

Husdyrbruget ligger oven for Elbodalen på vestsiden af denne. Elbodalen, der er et markant istidslandskab langs Spang Å og Gudsø Bæk, strækker sig fra Rands Fjord i nord til Gudsø Vig i syd. Elbodalen og dens omgivelser er i Kommuneplan 2013 udlagt til landskabspark, Elbodalen.

Både det nye landbrugsbyggeri på ejendommen samt de nye folde i deres helhed vil ligge inden for afgrænsningen af landskabsparken, se Figur 2:

Figur 2. Landskabspark og værdifuldt landskab i Elbodalen. Tornsagervej 17: Stald er rød, gyllebeholdere er blå og indhegning er gul.

I landskabsparken gælder følgende kommuneplanretningslinje:

Retningslinje F3.3.1

Områder med særlige landskabelige, geologiske, naturmæssige og kulturhistoriske værdier (landskabsparker)

De særlige landskabsmæssige, geologiske, naturmæssige og kulturhistoriske kvaliteter i de fire store sammenhængende landskabsparker, skal i deres helhed søges bevaret.

Landskabsparkerne skal så vidt muligt friholdes for anlæg, bebyggelser, aktiviteter mv., der ikke relaterer sig direkte til områderne. Der kan kun undtagelsesvist og med særlige begrundelser åbnes mulighed for at placere tekniske anlæg, bebyggelser, støjende fritidsanlæg mv. i landskabsparkerne.

Det fremgår af retningslinjen, at landskabsparken så vidt muligt skal friholdes for anlæg, bebyggelser, aktiviteter mv., der ikke relaterer sig direkte til området. Hertil hører dog ikke erhvervsmæssigt nødvendige bygninger for jordbrugserhvervene, som det ansøgte projekt.

Værdifuldt landskab og værdifulde geologiske områder

Husdyrbrugets bygninger og anlæg samt nye folde ligger uden for de områder, der i kommuneplanen er udlagt som værdifuldt landskab og særligt værdifuldt geologiske område samt buffer hertil. Dele af ejendommens areal ligger indenfor udpegningen. Se Figur 2.

I udpegningen gælder følgende kommuneplanretningslinjer:

3.5.1 Retningslinje for værdifulde landskaber

De værdifulde landskaber skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Hvor byggeri tillades, må det ikke forringe de visuelle, kulturhistoriske, geologiske eller oplevelsesmæssige værdier. Hvor byggeri eller anlæg tillades, skal byggeriet besidde en høj arkitektonisk kvalitet og samspillet med landskabet prioriteres højt. For værdifulde landskaber skal der ved etablering af større byggeri og større anlæg uden for de udpegede områder tages hensyn til, at dette ikke forringer de visuelle og oplevelsesmæssige værdier i de udpegede områder.

3.5.3 Retningslinje for særligt værdifulde geologiske beskyttelsesområder

I de særligt værdifulde geologiske beskyttelsesområder må landskabstrækkene og deres indbyrdes overgange og sammenhæng ikke sløres eller ødelægges af gravning, terrænopfyldning, bebyggelse, tekniske anlæg, skovbeplantning eller kystsikring. Ved meddelelse af råstoftilladelse og godkendelse af indvindings- og efterbehandlingsplan skal det vurderes, om der er behov og mulighed for at bevare et eller flere geologiske profiler i råstofgraven.

Retningslinje F3.3.2

Landskabelige og geologiske værdier - bufferzone

De værdifulde landskaber samt områder med særligt værdifulde geologiske bevaringsværdier er omfattet af en bufferzone. Inden for zonen skal der foretages en konkret vurdering af rumligt dominerende bygninger, anlæg mv., som etableres tæt på værdifulde landskaber og derfor kan påvirke den visuelle oplevelse af disse.

Indenfor udpegningen skal der foretages en særligt dybdegående, konkret vurdering, før der gives tilladelse til placering af rumligt dominerende anlæg, byggerier mv. tæt på de beskyttede områder. Det skal i den forbindelse imidlertid bemærkes, at det nye byggeri – som det fremgår af Figur 2 - opføres på den del af ejendommen, der *ikke* er omfattet af udpegningen.

Fredericia Kommunes vurdering af den landskabsmæssige påvirkning

Ejendommens nuværende bygninger ligger i ca. kote 30-31 m. De højeste bygninger er cirka 11-13 meter høje. Bygningerne ligger på østsiden af og tæt ud til kommunevejen Tornsagervej på strækningen mellem Vejle Landevej (rute 171) og landsbyen Pjedsted. Ad Tornsagervej er afstanden til Vejle Landevej ca. 400 m, mens afstanden til byskiltet i Gamme Pjedsted er ca. 600 m.

Bygningerne ligger på et lille højdedrag og fremstår derfor markant, uanset om man kommer fra syd eller nord ad Tornsagervej. Figur 3 nedenfor viser de bestående forhold set nordfra på Tornsagervej (ca. 200 m syd for byskiltet i Pjedsted).

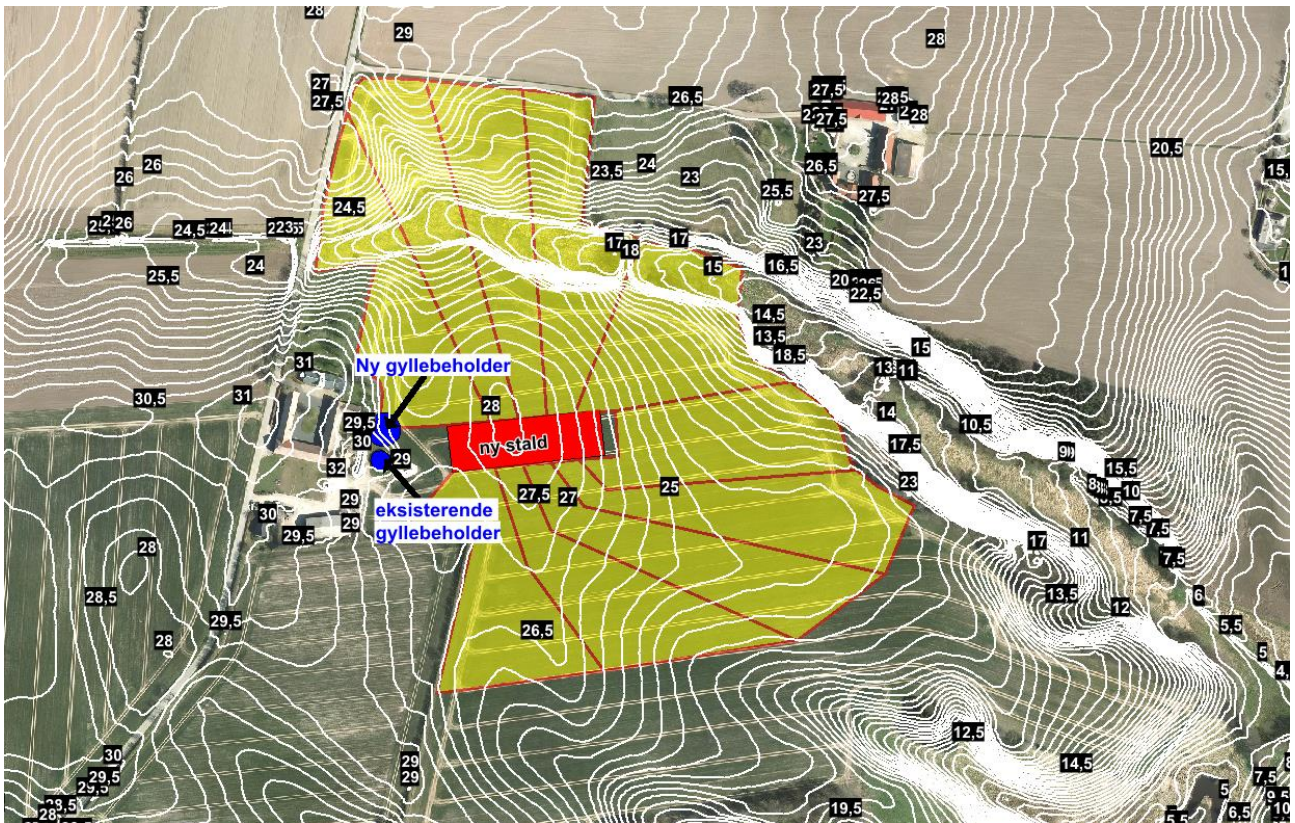
Figur 3. Stuehuset og bagvedliggende eksisterende driftsbygninger på Tornsagervej 17, set fra nord, på Tornsagervej. Foto taget 9. maj 2017.

Den nye staldbygning, der bliver på 4500 m², bliver placeret umiddelbart øst for det eksisterende, ældre traditionelle stuehus, og de tilhørende ældre driftsbygninger. Den opføres i en højde på ca. 7,5 meter til kip, dvs. ca. 4 meter lavere end eksisterende bygninger, og med en taghældning på 15 grader. Den nye bygning bliver opført med ydervægge i koksgrå stålplader og med gråt tag af stål- eller eternitplader. Den nye staldbygning opføres i kote ca. 27-28 meter, dvs. 2-4 meter lavere end de eksisterende bygninger. Højdeforholdene i området fremgår af Figur 4 nedenfor.

At den nye staldbygning bliver forholdsvis lav og lavere end de bestående bygninger, at den ligger lavere end disse, og at den holdes i afdæmpede farver, bidrager til at mindske de landskabsmæssige påvirkninger væsentligt. Det samme bidrager tætheden mellem de eksisterende og nye bygninger til. Afhængigt af, hvorfra bygningerne ses, vil den samlede bygningsmasse i vidt omfang kunne opfattes som et hele. Hertil kommer, at den forholdsvis tætte beplantning med frugttræer mv., der etableres i de planlagte 10 folde, der vil stråle ud fra det nye staldbyggeri, vil sløre det nye byggeri betydeligt.

På den baggrund vurderes det samlet set, at det nye byggeri ikke vil fremstå særligt markant, og at placeringen og udformningen vil være acceptabel set fra Tornsagervej og området vest for denne.

Fra Gammel Pjedsted betyder afstanden, bestående beplantning i området samt den kommende beplantning med frugttræer eller andre træer / buske i foldene, at det nye byggeri kun i begrænset omfang vil kunne anes. Det samme gælder fra de nærmest liggende boliger i Pjedsted, som ligger i en afstand af ca. 500 meter fra de bestående bygninger og den nye staldbygning.

Figur 4. Højdekoter

Fra Vejle Landevej bliver der i direkte linje ca. 500 meter til ejendommens bygninger. De nuværende bygninger på Tornsagervej 19 fremstår over en kort strækning af Vejle Landevej ret tydeligt trods afstanden, se foto Figur 5 nedenfor, der viser de bestående forhold set fra Vejle Landevej mellem Tornsagervej og Spangvej.

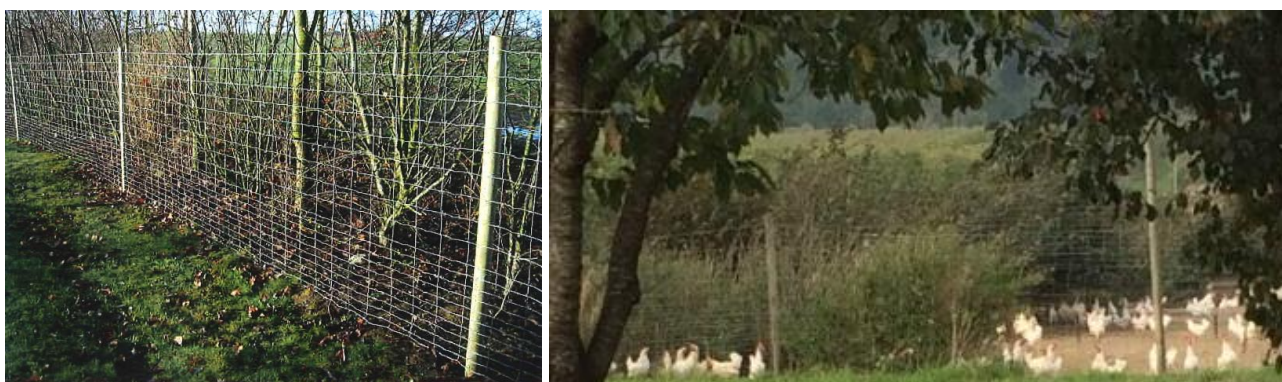

Figur 5. Eksisterende bygninger på Tornsagervej 19 set fra Vejle Landevej (set fra syd mod nord). Den røde pil viser omtrent hvor den ny stald skal ligge (bagved læbælte på foto).

Den nye staldbygning og fodersiloer vil også kunne ses fra Vejle Landevej. Som nævnt bliver stalden dog lav og kommer til at ligge lidt lavere end det bestående byggeri. Da den samtidig bliver sløret af både et eksisterende beplantningsbælte i skel mod syd og vest (det sydvestlige hjørne af foldområdet) samt af den forholdsvis tætte beplantning med frugttræer mv. i foldene, og da den holdes i en afdæmpet farve, vurderes det, at de landskabsmæssige konsekvenser set fra Vejle Landevej og vest for denne også vil være acceptable.

Det nye byggeri vil ikke kunne ses fra Elbodalen på grund af landskabet og eksisterende fredskov og læbeplantninger mellem dalbunden og ejendommen. Fra området øst for Elbodalen vil afstanden være så stor, at allerede dette forhold vil indebære, at også set herfra vil det nye byggeri være acceptabelt.

Rundt om de planlagte 10 folde og mellem disse etableres hegn. De yderste hegn omkring området med foldene vil kunne ses fra de nærmeste omgivelser. Eksempler på, hvordan sådanne hegn kan se ud, er vist på Figur 6 nedenfor.

Figur 6. Eksempler på hegn

For at sikre, at det yderste hegn omkring foldene tilpasses hensynet til omgivelserne, stilles der krav om, at det yderste hegn langs foldene må max. være 180 cm højt. På strækninger som er synlige fra Tornsagervej og Vejle Landevej skal hegnet fremstå ensartet og jævnt, med pæle i afdæmpede farver. Hegnsstolperne kan således udføres i træ eller metal, men må ikke være skinnende eller males hvide.

Hegnene mellem foldene vil kun i mindre omfang kunne anes fra omgivelserne, og de bliver samtidig sløret af den beplantning med frugttræer mv., der etableres i foldene.

Selve beplantningen af foldområdet med frugttræer mv. vil få indflydelse på oplevelsen af landskabet. Beplantningen vil ændre på udsyn og udsigt i nærområdet, men vil omvendt tilføre området nye og positive visuelle indtryk.

Fredericia Kommune vurderer sammenfattende, at projektet ikke strider mod de ovenfor nævnte retningslinjer i kommuneplanen. Det vurderes for det samlede anlæg, herunder både placering og udformning af byggeri, folde og beplantningen i disse, at de landskabelige hensyn er varetaget ved de stillede vilkår, således at de landskabelige værdier ikke tilsesættes.

Beskyttede fortidsminder og diger

Der er ingen registrerede gravhøje, andre beskyttede fortidsminder eller beskyttede diger nær husdyrbrugets anlæg (stald, gyllebeholdere, folde).

Det bygherres pligt og ansvar at kontakte Vejle Museerne ved fund af mulige fortidsminder, når der bygges nyt. Inden byggeriet påbegyndes kan bygherre bede Vejle Museerne foretage en gratis vurdering af behovet for at få foretaget en arkæologisk forundersøgelse.

Vælger ansøger at bygge uden en forudgående arkæologisk forundersøgelse, kan Vejle Museerne til enhver tid føre kontrol med byggearbejdet og standse det, hvis der skulle vise sig at være skjulte fortidsminder. Den efterfølgende udgravning vil blive udført på bygherres regning.

Afstandskrav

Der gælder følgende afstandskrav for det nye byggeri:

Skema 1. Afstandskrav husdyrloven § 6 og § 20

Afstandskrav fra staldanlæg og lign. til nabo, byzone m.v.:	Afstand
Nærmeste naboejendom (Tornsagervej 11) - krav 50 meter	240 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Pjedsted) - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	600 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende (Gl. Pjedsted) - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	400 m
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren (Tornsagervej 3, Gl. Pjedsted) - vurdering indenfor 300 meter	580 m

'Nærmeste nabo' forstås i husdyrlovens § 6, stk. 1, nr. 4, som et beboelseshus på den nærmeste anden ejendom end der, hvor anlægget er beliggende. Det er uden betydning, hvem der konkret er ejer af nabobeboelsen (f.eks. ansøger selv), og hvad vedkommende konkret måtte have accepteret. Afstanden skal være mere end 50 m fra det anlæg, hvor udvidelsen finder sted. Ved definition af naboejendom henvises til udstykningsloven, hvor en samlet fast ejendom forstås som enten ét matrikelnummer, eller flere matrikelnumre, der ifølge notering i matriklen skal holdes forenet. Ejendommen Tornsagervej 11 og 11A ejes af ansøger, men vurderes som en naboejendom i husdyrlovens § 6, stk. 1, nr. 4.

Skema 2. Afstandskrav husdyrloven § 7

Afstandskrav fra hele anlægget til nærmeste naturområder:	Afstand
Kategori 1-natur: ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder: EF habitatområde nr. 68 Munkebjerg Strandskov (krav 10 m)	9 km
Kategori 2-natur: ammoniakfølsomme naturtyper, jf. stk. 2, beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder (krav 10 m)	
Kommunegrænse:	1500 m
Overdrev større end 2,5 ha indenfor kommunen:	1700 m

Skema 3. Afstandskrav husdyrloven § 8

Afstandskrav fra alle nye anlæg til:	Afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg, Tornsagervej 31 (krav 25 m)	
- ny stald	430 m
- ny gødningsbeholder	420 m
Almene vandforsyningsanlæg, Pjedsted Vandværk (krav 50 m)	
- ny stald	590 m
- ny gødningsbeholder	540 m
Vandløb, grøft, dræn og søer >100 m ² (krav 15 m)	
- ny stald (til kommunens registrering af dræn)	120 m
- ny gødningsbeholder (til kommunens registrering af dræn)	90 m
- oplyst i ansøgning	25 m

Afstandskrav fra alle nye anlæg til:	Afstand
Åbne vandløb og søer (> 100 m ²) (krav 100 m) (afstandskravet gælder kun for beholdere >100 m ³ til flydende husdyrgødning)	
- ny gødningsbeholder	390 m
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 m)	
- ny stald	130 m
- ny gødningsbeholder	70 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 m)	
- ny stald	> 25 m
- ny gødningsbeholder	> 25 m
Beboelse på samme ejendom (krav 15 m)	
- ny stald	80 m
- ny gødningsbeholder	25 m
Naboskel (krav 30 m)	
- ny stald	35-40 m
- ny gødningsbeholder	Ca. 65 m

Afstand til dræn

Afstand til dræn er målt ud fra de registrerede dræn, der foreligger hos kommunen. Ansøger har oplyst afstanden til 25 m, og det fremgår af ansøgningen, at eventuelle eksisterende dræn 15 meter til stalden omlægges til rørføring i lukket rør. Det er ansøgers ansvar, at dræn i forbindelse med byggearbejdet sløjfes eller lukkes i en afstand af mindst 15 meter fra ny stald og gødningsbeholder.

Fredericia Kommunes samlede vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- Husdyrloven §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- Husdyrloven § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, hede større end 10 ha, overdrev, større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor international naturbeskyttelsesområder).
- Husdyrloven § 8: Vandløb, vandindvindingsanlæg, vej, naboskel, levnedsmiddelvirksomhed og egen beboelse.

Dyrehold og stald

Hønsene opstaldes i den ansøgte nye stald med tilhørende folde. Se nedenstående skema samt bilag 2 og 3.

Skema 4. Ny stald og dyrehold Tornsgervevej 17

Dyretype	Årshøner, konsumæg, økologiske
Staldsystem	Etageanlæg med gødningsbånd og udearealer
Antal stipladser	30.000 høneplasser
Antal dyr	28.600 årshøner (168 DE)
Gennemsnitlig vægt	1,9 kg pr. årshøne
Kg æg	19,20 kg æg pr. årshøne
Foder total	44,5 kg foder pr. årshøne (fasefodring)
Protein i foder	17,8 %
Fosfor i foder	0,61 % (der må ikke anvendes fytase til økologiske høns)

De anvendte oplysninger om foder, ægproduktion og vægt, som fremgår af ansøgningen og Skema 4, svarer til den gældende norm for økologiske høns på ansøgningstidspunktet.

Produktionsperioden er på ca. 58 uger og derefter bruges ca. 2-3 ugers tom periode til vask og service mellem hvert hold. Dvs. samlet en rotation på cirka 59 uger. Ved produktionsperiodens start indsættes maksimalt 30.000 høns i stalden, med maksimalt 3.000 høns pr. sektion jf. økologireglerne. Ved sygdom eller øget dødelighed kan der ikke indsættes nye høns i løbet af en produktionsperiode, da de ikke kan indsættes i en eksisterende flok. Antallet af døde høns registreres løbende, hvorved dyreholdets eksakte størrelse løbende kendes og kan dokumenteres. I gødningsregnskabet bliver den løbende registrering af antallet af dyr oversat til et antal årshøner pr. planår. Produktionsperioden er skæv i forhold til planåret, og de 3 ugers tom periode kan betyde, at der i et givent planår i gennemsnit produceres færre end 28.600 årshøner.

Driften af hønsestalden, herunder hønsenes foldarealer, følger de økologiske regler, hvorfor der er anvendt fodernormtal for økologiske høner i it-ansøgningen.

Der stilles vilkår om, at der i hvert planår (1. august til 31. juli) maksimalt må produceres det ansøgte dyrehold som fremgår ovenfor. Bemærk, at godkendelsen gives til den specifikke dyretype, med den angivne vægt, ydelse etc. Ændringer i dyreholdet, også inden for de angivne dyreenheder, kan kun ske efter afgørelse fra kommunen.

De gældende regler for kontinuitetsbrud fremgår af husdyrbrugloven. Hvis der i en periode på 3 år produceres færre dyr end godkendt, bortfalder godkendelsen til den del af dyreholdet, som ikke er produceret. Naturlige produktionsudsving, som kan rummes inden for det godkendte dyrehold, betragtes ikke som kontinuitetsbrud – herunder øget dødelighed og planår med en tom periode mellem 2 produktionshold. Ordlyden eller fortolkningen af reglerne for kontinuitetsbrud kan ændres, som al anden lovgivning.

Ventilation

Stalden udstyres med mekanisk frekvensstyret ventilation, som anvendes efter behov, med afkast ca. 1 meter over tagfladen. Desuden er der naturlig ventilation via åbninger til folde.

Rengøring

Der gøres rent efter hvert hold, dvs. ca. hver 13.-14. måned. Så vidt muligt anvendes tørrengøring med trykluft. I tilfælde af behov for forebyggelse af sygdomme eller veterinære saneringer anvendes vand og sæbeprodukt samt desinfektionsmiddel ved behov.

Opbevaring af husdyrgødning

Gødning fra høns i etagesystem med gødningsbånd opdeles i 2 fraktioner: "fast gødning", som afsættes på gødningsbånd og "dybstrøelse", som afsættes på gulvet. Normfordelingen er 75 % fast gødning og 25 % dybstrøelse. I realiteten er den praktiske erfaring med staldsystemet, at væsentligt mere end 75 % afsættes på bånd, og andelen af dybstrøelse på gulvet er mindre end 25 %.

Estimerer for mængde, produktion pr. år, baseret på normtal:

Skema 5. Gødningsproduktion

Gødningstype	Produktion pr. år, ton	Produktion pr. år, m ³
Fast mæg	372 ton	372 m ³
Dybstrøelse	110 ton	187 m ³
Vaskevand m.m. til opbevaring i gyllebeholder		Mindst 60 m ³
I alt		619 m³

Der er 1 eksisterende gyllebeholder på ejendommen. Der opføres en ny gyllebeholder på maksimalt 3000 m³ med teltoverdækning eller anden fast overdækning. Fast møg og dybstrøelse føres via et bånd i en gulvkanal ud til en fortank ved stalden, hvor det blandes med tagvand, spildevand eller andet vand, og pumpes til opbevaring i en af de 2 gylletanke. Vaskevand og spildevand fra ægpakkeriet opbevares også i gylletankene.

Skema 6. Gødningsopbevaring

Opbevaringsanlæg	Beliggenhed	Overdækning	Byggeår	Volumen
Eksisterende gyllebeholder	Tornsagervej 17	Flydelag	1983	1.050 m ³
Ny gyllebeholder	Tornsagervej 17	Teltoverdækning	-	3.000 m ³
I alt				4.050 m³

Husdyrbruget skal råde over tilstrækkelig opbevaringskapacitet til den gødning, dyrene producerer, normalt svarende til mindst 9 måneders produktion. Fredericia Kommune vurderer, at husdyrbruget overholder kravet om opbevaringskapacitet jf. Skema 5 og Skema 6. Kravet om tilstrækkelig opbevaringskapacitet er fastlagt i husdyrgødningsbekendtgørelsen, og Fredericia Kommune vurderer, at der ikke er grundlag for at skærpe det generelle krav. Der stilles derfor ikke vilkår om tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Opbevaring af foder

Der ansøges om opstilling af 2 nye fodersiloer ved den nye hønsestald. Hver silo op til ca. 60 m³ og med en diameter på ca. 3 m. Højde op til 12,5 meter.

Økologisk grovfoder (ensilage, hør) i wrapballeer tilkøres løbende og opbevares i foderrum i hønsestaldens vestlige gavlede.

Spildevand

Håndteringen af spildevand på ejendommen ses i nedenstående skema:

Skema 7. Håndtering af spildevand

Type af spildevand	Afledes til
Sanitært spildevand, mandskabsfaciliteter i stald	Ansøger ønsker som udgangspunkt en samletank ved stalden, som tømmes løbende og køres til renseanlæg. Sanitært spildevand fra mandskabsfaciliteter skal som udgangspunkt kobles på kloak, da ejendommen er kloakeret. Fredericia Kommune afklarer dette i samarbejde med ansøger, inden der meddeles byggetilladelse.
Spildevand fra driftsbygninger	Gylletankene på Tornsagervej 17 benyttes til opsamling af vaskevand fra æggerum / pakkeri og periodevis staldrensning (ca. 60 m ³ i alt pr år). Vandet udbringes efter reglerne for husdyrgødning.
Tagvand	Der etableres en samletank til opsamling af regnvand til opblanding med husdyrgødningen i separat tank. Regnvandstanken udstyres med et overløb, som ved meget nedbør eller skybrud kan lede vandet til nedsivning i faskine. Tagvandet fra de eksisterende bygninger på ejendommen ledes til dræn og overfladisk nedsivning.
Befæstede arealer	Ved den vestlige gavl etableres en platform samt en rampe for æggebilen. Parkeringsareal og til og fra kørsel befæstes med grus. Vand fra befæstede arealer nedsiver på stedet.

Det skal fremgå af byggeansøgningen, hvorledes tagvandet håndteres – bl.a. overløb til faskine. Sammen med byggetilladelse meddeler Fredericia Kommune nedsivningstilladelse til tagvandet samt tilladelse til afledning af sanitært spildevand fra mandskabsfaciliteter. Der gøres opmærksom på, at tagvand og andet overfladevand ikke må tilsluttes dræn, vandløb eller lignende uden tilladelse fra kommunen.

Affald

I ansøgningen er det oplyst, at affald håndteres som angivet i Skema 8:

Skema 8. Affaldshåndtering (farligt affald er markeret med rød skrift)

Affaldstype	Opbevaringssted	Modtageanlæg	Mængder pr år
Spildolie			0-10 L
Lysstofrør og elsparepærer			10-60 stk. pr. år
Batterier			40 kg
Spraydåser			0-15 stk.
Medicinrester		Dyrlæge eller apotek	0-1 kg
Kanyler/skalpelblade	Opbevares i særlig beholder		0-1 kg
Asbestplader		Kommunens deponi	
Pap	Container	Afhentes af godkendt modtager eller leveres til genbrugsplads jf. erhvervsaffaldsordning.	60-100 kg
Papir	Container		60-100 kg
Plastic	Container		0-150 kg
Metal			0-150 kg
Nylonsnor fra halmballer		Bortskaffes efter kommunens regulativ for erhvervsaffald	20-30 kg
Tomme papirsække			30 kg
Dagrenovation			

Alle virksomheder i Fredericia Kommune kan aflevere affald på de kommunale genbrugspladser, Bundgårdsvej 2, Industrivej 28 og Vejlbyvej 40, 7000 Fredericia. Virksomheder kan aflevere sorteret affald på genbrugspladserne i køretøjer med en tilladt totalvægt under 3500 kg (ekskl. trailer). Virksomheder skal betale pr. besøg, afhængigt af, hvad der afleveres. Farligt affald, som fx spildolie, spraydåser m.m., kan også afleveres på genbrugspladsen mod betaling – dog max 200 kg/år.

I stedet for at benytte genbrugspladserne, kan virksomheden vælge et andet godkendt og registreret modtageanlæg. Der kan indgås aftale med en godkendt transportør, som kan afhente forskellige affaldsfraktioner. Se godkendte modtagere og transportører i Miljøstyrelsens affaldsregister her: <https://www.affaldsregister.mst.dk/default.aspx>

Se mere om affald på kommunens hjemmeside.

Det vurderes, at de gældende regler på området er tilstrækkelige til at sikre, at affaldshåndteringen ikke giver anledning til forurening eller gener.

Ammoniak

Ammoniaktabet fra hønseholdet Tornsagervej 17 er beregnet med følgende forudsætninger i IT ansøgning skema 93635 og fiktiv ansøgning skema 96901:

- Ammoniakemission fra den gødning, hønsene afsætter mens de opholder sig uden-dørs, indgår ikke i beregningen. Denne ammoniak kan også deponeres på nærliggende naturområder, men udegående husdyr friholdes fra det generelle ammoniakkrav i den periode, hvor dyrene er udegående. Jf. normtal afsættes cirka 10 % af gødningen udendørs, svarende til 1,2 mdr. pr år. I ansøgningen er angivet, at hønsene er udegående sammenlagt 1 måned om året, fordi der kun kan indtastes hele tal.
- Ammoniaktab fra stalden er reduceret med 55 % som følge af, at gødningen fjernes fra stalden 3 gange om ugen (fra gødningsbånd samt fra halvdelen af gulvarealet med skraber. Den anden halvdel af gulvarealet udmuges cirka en gang om året).

- Effekt af teltoverdækning på ny gyllebeholder - 123,5 kg N/år - er estimeret i fiktiv ansøgning 96901. Her er valgt en staldtype, hvor den tørre hønsegødning opblandes med vand og opbevares i gyllebeholder som flydende gødning.
- I hovedansøgning skema 93635 er samlet reduktion af ammoniak sat til 58,5%, svarende til en reduktion på 123 kg N, eller 3,5 % som følge af fast overdækning af den nye gylletank, samt 55 % reduktion som følge af hyppig udmugning.
- Foder i ansøgningen er tilpasset økologiske fodernormer på ansøgningstidspunktet (44,5 kg foder pr. årshøne, 17,8 % protein og 0,61 % fosfor) som er højere end konventionelle normer, og giver dermed en højere ammoniakfordampning.
- Dyretypen producerer i henhold til normtal ¼ dybstrøelse (afsættes på gulv) og ¾ fast gødning (afsættes på bånd). Beregning af ammoniaktab sker på denne fordeling, men i praksis er der væsentligt mere fast gødning og mindre dybstrøelse. Jf. normtal er andelen af dybstrøelse, som udbringes direkte fra stald til mark, sat til 5 %.

Det samlede ammoniaktab, som det er beregnet i skema 93635 med ovenstående forudsætninger, fremgår af Skema 9 herunder:

Skema 9. Ammoniaktab fra husdyrbruget, ansøgning 93635

	Ammoniaktab (kg N/år)
Samlet ammoniaktab fra stald og gødningslager	2.619
Maksimalt ammoniaktab (30 % reduktion)	5.862
Difference (faktisk tab minus maks. tab)	3.243
Er krav om 30 % reduktion opfyldt?	Ja

Generelt reduktionskrav

Det er et krav for at opnå miljøgodkendelse, at ammoniakfordampningen skal reduceres med 30 % i forhold til referencestaldsystemet. Kravet er overholdt jf. Skema 9. Der stilles vilkår om virkemidlerne, som er anvendt i ansøgningen for at reducere ammoniakfordampningen (udmugning 3 gange om ugen, overdækning af ny gyllebeholder).

BAT – bedste tilgængelige teknik

Kommunen skal vurdere, om ansøger forebygger og begrænser forurening ved anvendelse af den "bedste tilgængelige teknik" – BAT. Anvendelse af BAT er en forudsætning for, at der kan meddeles miljøgodkendelse.

BAT er den bedste tilgængelige teknologi. Det er den teknologi, som reducerer miljøbelastningen mest muligt, samtidig med at den er økonomisk og praktisk tilgængelig. Omkostningen ved teknologien skal være proportional med reduktionen på miljøbelastningen.

Ammoniak

Miljøstyrelsen har, for de mest almindelige typer af husdyrproduktion, fastlagt et BAT niveau for ammoniaktabet fra stald og gødningslager, baseret på de tilgængelige teknologier, som koster maksimalt 100 kr. pr kg reduceret N, og maksimalt 1 % af produktionsomkostningerne.

Økologiske æglæggende høns er ikke en af de almindelige produktionstyper, som har et fastlagt BAT niveau. Fredericia Kommune skal derfor vurdere, hvilke ammoniakreducerende teknologier der er tilgængelige for produktionstypen, og foretage proportionalitetsvurdering af hver enkelt teknologi.

Valgt teknologi

Der anvendes følgende teknologier til at reducere ammoniaktabet:

- Hyppig udmugning af fast gødning fra gødningsbånd og dybstrøelse fra halvdelen af gulvarealet - 3 gange om ugen
- Fast overdækning af ny gyllebeholder
- Staldsystem med etageanlæg frem for gødningskumme. Der findes ikke et staldsystem, som kan anvendes til økologisk ægproduktion, som har en lavere ammoniakemission.
- Fasefodring og fodring efter økologisk normer (normen forudsætter fasefodring)

Der stilles vilkår, som sikrer hyppig udmugning og fast overdækning af ny gyllebeholder. Overholdelse af vilkår om udmugning 3 gange pr uge kan bl.a. dokumenteres via tavle el. lign. i stalden, hvor faste udmugningsdage fremgår, samt gødningsmængde på gulv og bånd. Der stilles ikke vilkår til fodring, da der ikke reduceres i forhold til normen, og fodring således ikke er valgt som virkemiddel.

Fravalg af teknologi

Følgende ammoniakreducerende teknologier ikke valgt:

- Reduceret protein i foder: ikke muligt i økologisk produktion.
- Forsuring i gylletank: Ingen erfaring i vandopblandet hønsemøg, og ikke muligt i økologisk produktion.
- Luftrensning i stald: Ikke muligt pga. delvis naturlig ventilation (åbninger til udeareal), manglende erfaringer i produktionstypen, tekniske udfordringer samt økologiregler.
- Fast overdækning af eksisterende gyllebeholder: Maksimalt 50 % af gødningen skal opbevares i beholderen. Det vurderes, at overdækningen vil koste mere end 100 kr. pr. kg sparet N. Beholderen er opført i 1983, og det er ikke sandsynligt, at det rent teknisk er muligt at montere teltoverdækning på en ældre tank som ikke er forberedt til overdækning.
- Direkte udbringning fra stald til mark: ikke muligt, når der anvendes hyppig udmugning som virkemiddel.

Fredericia Kommune vurderer, at de fravalgte teknologier enten er utilgængelige eller ikke proportionale med reduktionen på miljøbelastningen. Det vurderes, at med de valgte teknologier anvendes bedste tilgængelige teknik for ammoniaktab.

Fosfor

Miljøstyrelsens fastlagte BAT niveau for fosforindhold i gødningen fra fjerkræ er baseret på konventionel produktion. I økologisk produktion må ikke anvendes fytase, som øger optageligheden af fosfor i foderet, og dermed gør det muligt at fodre med et lavere fosforindhold i konventionel produktion, med tilsvarende lavere fosforindhold i gødningen til følge. Fredericia Kommune vurderer, at den bedste tilgængelige teknik for økologiske æglægere, er at fodre i overensstemmelse med den økologiske fodernorm. Der stilles derfor ingen vilkår i relation til fosfor.

Ressourceforbrug - energi

På husdyrbruget anvendes energi til ventilation, lys, udmugning, ægpakkeri, kølerum, fodring, pumper m.v. Det forventede energiforbrug fremgår af Skema 10.

Skema 10. Energiforbrug på husdyrbrugets anlæg

Energikilde	Forventet energiforbrug pr. år
Elektricitet	138.900 kWh
Diesel og fyringsolie	ingen

Forventet forbrug af el er vurderet ud fra normtal pr. høneplads. Stalden er ikke opvarmet. Det forventes, at pakkeri og mandskabsrum skal opvarmes med staldvarme via en luftpumpe. Derfor forventes ingen fyringsolie- eller dieselforbrug i husdyrbrugets anlæg (dette omfatter ikke markdriften). Det planlægges at anvende lavenergiventilation samt LED-lys i staldene, men da LED belysning kan medføre stress hos høns, kan andre lavenergi lyskilder anvendes i stedet. Lysstyring, lysdæmpning og computerstyret, frekvensstyret, produktionstilpasset ventilation minimerer strømforbruget.

Fredericia Kommune vurderer, at lavenergi belysning og lavenergiventilation er den bedste tilgængelige teknik for nye anlæg. Der stilles vilkår som sikrer dette. Vilkåret kan fraviges efter skriftlig aftale med kommunen, hvis der er væsentlig grund (f.eks. dyrevelfærd) til at anvende en anden type belysning eller ventilation. Det er kommunen, der vurderer, om vilkåret kan fraviges. For at sikre fokus på energiforbruget stilles desuden vilkår om, at elforbruget skal opgøres mindst 1 gang pr. år, og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende for de seneste 5 år.

Ressourceforbrug - vand

På husdyrbrugets anlæg anvendes vand til drikkevand til dyrene, vask af stalde og i ægpakkerum. Det forventede vandforbrug fremgår af Skema 11.

Skema 11. Vandforbrug

Aktivitet	Forbrug af vand pr. år
Drikkevand	2.335 m ³
Vask af stald	30 m ³
Pakkerum	30 m ³
I alt	2.395 m³

Forventet forbrug af drikkevand og vaskevand er vurderet ud fra normtal pr. høne. Husdyrbruget forsynes med vand fra Pjedsted Vandværk, og der er ingen vandboringer tilknyttet bedriften. Hønsenes drikkevandsforbrug aflæses på en flowmåler og registreres manuelt dagligt, og systemet giver alarm ved udsving, da det kan indikere sygdom, lækager m.v. Det samlede vandforbrug registreres og dokumenteres via opgørelser fra vandværket. Lækager (herunder utætte drikkenipler) identificeres og repareres hurtigst muligt. Bedriftens drikkevandsinstallationer vil blive rengjort og eftersat jævnligt med henblik på at undgå spild.

Fredericia Kommune vurderer, at det er bedste tilgængelige teknik at være opmærksom på vandforbruget, så der kan ageres hvis forbruget stiger. For at sikre fokus på vandforbruget stilles vilkår om, at vandforbruget skal opgøres mindst 1 gang pr. år, og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende for de seneste 5 år.

Uheld

På husdyrbrug er der størst risiko for følgende typer uheld, med miljømæssige konsekvenser: Brand, gylleudslip, oliespild og kemikaliespild. På Tornsagervej 17 er der lav risiko for kemikaliespild pga. økologisk drift, og der anvendes ikke fyrings- og dieselolie. Ved akutte uheld, hvor der er fare for miljøet, skal ringes 112 og kommunen bør kontaktes.

Det er oplyst i ansøgningen, at der forventes udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen senest når hønsestalden tages i brug; at medarbejdere instrueres i at ringe 112 i tilfælde af uheld; og at der opsættes en liste med relevante telefonnumre i stalden.

Fredericia Kommune vurderer, at det er bedste tilgængelige teknik at der foreligger en tilgængelig beredskabsplan på ejendommen med kort over afløb, brønde, vandløb og dræn i

området, oplysning om materiel, der kan bruges til at standse ulykken samt telefonnumre på relevante personer, entreprenører, kommunen etc. Der stilles vilkår herom. Fredericia Kommune vurderer, at der ikke herudover er behov for vilkår til at minimere risikoen for uheld.

Samlet vurdering af BAT

Fredericia Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til kravet om anvendelse af BAT, ved overholdelse af gældende lovgivning og de stillede vilkår.

Natur

Kategori 1 natur

Kategori 1 natur er en række ammoniakfølsomme naturtyper, som er beliggende indenfor Natura 2000 områder. Her må den totale ammoniakdeposition fra husdyrbruget maksimalt være 0,2-0,7 kg N/ha/år.

Det nærmeste Natura 2000 område er EF habitatområde nr. 68 Munkebjerg Strandskov, som ligger 9 km nord for ejendommen. Der er ikke foretaget beregninger af kvælstofdepositionen her, men med den pågældende afstand og en samlet emission på 2.619 kg N/år fra anlægget, vil depositionsgrænserne for kategori 1 natur være overholdt. Det vurderes derfor, at der ikke er risiko for negative påvirkninger af naturtyper eller levesteder for beskyttede arter, som indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området.

Kategori 2 natur

Kategori 2 natur er højmoser, lobeliesøer, § 3 beskyttede heder større end 10 ha og § 3 beskyttede overdrev større end 2,5 ha, beliggende udenfor Natura 2000 områder. Her må den totale ammoniakdeposition fra husdyrbruget maksimalt være 1,0 kg N/ha/år.

I Fredericia Kommune findes ingen heder, lobeliesøer eller højmoser. Nærmeste kategori 2 natur i Fredericia Kommune er et overdrev beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, beliggende ca. 1700 meter syd for anlægget på Tornsagervej 17. Kommunegrænsen mod Vejle ligger 1500 meter mod nordvest, så der kan potentielt ligge et kategori 2 område indenfor 1500 meter. Ammoniakdepositionen på overdrevet (1700 meter væk) er i ansøgning 93635 beregnet til 0 kg N/ha/år. Ammoniakdepositionen på kommunegrænsen (1500 meter væk) er i ansøgningen beregnet til 0,1 kg N/ha/år fra det ansøgte projekt. Da depositionen således overholder grænsen på 1 kg N/ha/år, vurderer Fredericia Kommune at det ansøgte projekt ikke vil påvirke kategori 2 naturområder væsentligt som følge af ammoniakdeposition.

Kategori 3 og øvrig natur

Kategori 3 natur er heder, moser og overdrev beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove, som ikke er omfattede af kategori 1 og 2.

Kommunen skal vurdere konkret, for hvert naturområde,

- om der er tale om særlige regionale eller lokale naturinteresser, og i så fald
- om der skal stilles krav om en maksimal merdeposition, og hvad det nødvendige krav er. Der kan dog ikke stilles krav om mindre end 1,0 kg N/ha pr. år i merdeposition.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale eller lokale naturinteresser, og ved vurdering af om der skal stilles krav til den maksimale deposition, skal kommunen inddrage alle følgende 4 kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpeging af særlige værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljø samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser,
2. Om det aktuelle område er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje eller anden planlagt naturindsats,
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet og
4. Kvælstofbidrag til området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kriterierne inddrages med henblik på, at kommunen for naturområder med særlige regionale og lokale naturinteresser, alene stiller krav til en maksimal N-deposition, hvis området er omfattet af en af de ovennævnte udpegninger i kommuneplanen, er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje eller anden planlagt naturindsats og / eller har en høj naturkvalitet, samt at ammoniakbidraget fra husdyrbruget ikke er helt uvæsentligt i forhold til den påvirkning af næringsstoffer, områderne modtager fra andre kilder.

Figur 7. Naturområder nær det ansøgte projekt

Skema 12. Beregnet ammoniakdeposition på naturområder fra det ansøgte projekt (skema 93635)

Naturpunkt Se Figur 7	Naturtype	Deposition
1	Overdrev med orkideer, nærmest stalden	0,7 kg N/ha/år
2	Overdrev, Marens Buler	0,2 kg N/ha/år
3	Ammoniakfølsom skov, øst	3,7 kg N/ha/år
4	Ammoniakfølsom skov, øst	3,2 kg N/ha/år
5	Ammoniakfølsom skov, øst	2,1 kg N/ha/år
6	Ammoniakfølsom skov, øst	1,4 kg N/ha/år
7	Ammoniakfølsom skov, øst	1,0 kg N/ha/år
8	Ammoniakfølsom skov, syd	0,5 kg N/ha/år
9	Skov, vest	Ikke beregnet
10	Eng	0,8 kg N/ha/år
11	Eng	1,1 kg N/ha/år
12	Mose	0,2 kg N/ha/år
13	Mose	0,2 kg N/ha/år
14	Mose	0,3 kg N/ha/år

Umiddelbart øst for Tornsagervej 17 ligger Elbodalen som et langstrakt, sammenhængende naturområde, bestående af § 3 beskyttede enge, moser, overdrev og søer, samt skovområder. I området omkring ejendommen ligger desuden en række små § 3 søer og potentielt ammoniakfølsomme skovområder. Se Figur 7. Baggrundsbelastningen i området er, som gennemsnit af de seneste 4 rapporter fra Aarhus Universitet, estimeret til cirka 15 kg N/ha/år.

Overdrev (naturpunkt 1 og 2)

Der ligger to meget værdifulde overdrev i nærheden af ejendommen Tornsagervej 17.

285 meter sydøst for den ansøgte nye stald ligger et historisk overdrev på ca. 1 ha, naturpunkt 1, med moderat hældende skråninger omkring en dal med fugtig eng. Overdrevet afgræsses ikke i dag, men nedbidte tjørn indikerer, at overdrevet har været afgræsset med kreaturer i nyere tid. Kommunen har for godt 5 år siden givet tilskud til og opsat kreaturhegn på arealet for at sikre pleje af arealet. Overdrevet har en større bestand af den fredede skov-gøgelilje på den sydvendte skråning, som er sandet med relativt lav vegetation. Skov-gøgelilje er også omfattet af Washington konventionens liste II / bilag B. Overdrevet er meget artsrigt med en lang række arter, som er karakteristiske for naturtypen: Vellugtende gulaks, Almindelig kongepen, Tormentil, Almindelig mælkeurt, Liden klokke, Hedelyng, Tandbælg, Hvid okseøje, Almindelig knopurt, Græsbladet fladstjerne, Håret høgeurt, Bugtet kløver, Mark-frytle m.fl. Det er især den sydvendte skråning, som er artsrig. På overdrevet er desuden registreret flere sjældne svampe, bl.a. vokshatten Jensens vokshat, som på den danske rødliste er opført som moderat truet. I kanten af overdrevet, op ad de dyrkede arealer, findes flere problemarter, især Ager-tidsel.

Det andet overdrev, naturpunkt 2, Marens Buler, er også et historisk overdrev og har ligeledes meget høj naturværdi. Overdrevet er på godt 1,4 ha, med to bakker (kupler), som er meget artsrige. På arealet findes bl.a. arter som Stribet kløver, Almindelig mælkeurt, Hundeviøl, Djævlebid, Tormentil, Hedelyng m.fl. På arealet vokser også flere sjældne og truede svampe. Bl.a. Rødmende vokshat, Gulfodet vokshat og Stinkende vokshat.

På grund af overdrevenes helt særlige naturværdi vurderes, at der er tale om særlige lokale naturinteresser, og at øget ammoniakdeposition så vidt muligt skal undgås. Tålegrænsen for naturtypen er 10-25 kg N/ha/år, og baggrundsbelastningen ligger omkring 15 kg N/ha/år. Den beregnede deposition fra det ansøgte projekt er 0,7 kg N/ha/år på naturpunkt 1 og 0,2 kg N/ha/år på naturpunkt 2. Alle tekniske muligheder for at reducere ammoniakfordampningen fra det ansøgte projekt er anvendt. Fredericia Kommune vurderer, at det ansøgte projekt kan gennemføres uden væsentlig tilstandsforværring på de to overdrev, eftersom den beregnede ammoniakdeposition er mindre end 1 kg N/ha/år.

Ammoniakfølsomme skove

Der ligger flere skove nær det ansøgte projekt, som er potentielt ammoniakfølsomme (Fredskov større end ½ ha og mere end 20 meter brede). Skov er ammoniakfølsom, når mindst 1 af de følgende 3 punkter er opfyldt:

- a. der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesordenen mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- b. skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund" (dvs. i størrelsesordenen mere end ca. 200 år), eller

- c. der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove, og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.

Skov mod øst og syd (naturpunkter 3, 4, 5, 6, 7 og 8)

Der ligger to mindre skove umiddelbart øst for den ansøgte stald. Skovene er omfattet af fredskovspligten og vurderes at være betydeligt ældre end 200 år. På historiske kort fra 1856-1883 er arealerne registreret som skovbevoksede. Der er tale om meget skrå arealer, hvorfor det antages, at de aldrig har været opdyrkede. Skovene består af løvtræer, primært bøg, og det ser ud til at de drives ud fra principper om selvforyngelse. Der er ældre og yngre træer (opvækst) mellem hinanden. Skovbunden er muldrig med et varieret og artsrigt plantesamfund. Det vurderes, at der er tale om ammoniakfølsom skov.

Skoven mod syd er ligesom skovene mod øst omfattet af fredskovspligt, og vurderes ligeledes til at være ældre end 200 år. Skoven består af løvskov, primært eg og bøg, der vokser på kuperet terræn med en artsrig muldbund. Der er en del ny opvækst af træer i mellem store gamle træer. Skoven er en mosaik af små lysninger og lidt tættere bevoksning. På skovbunden vokser der flere arter af urter, græsser og mosser, bl.a. indikatorarten Slank stammemos. På træernes stammer blev der også fundet mange lavarter. Det vurderes, at der er tale om ammoniakfølsom skov.

Vurdering af, om der er tale om særlige regionale eller lokale naturinteresser, og om der skal stilles krav til den maksimale deposition:

Skema 13. Vurderingsgrundlag for naturinteresser og depositionskrav på skov mod øst og syd

Kriterie	Foreliggende oplysninger og vurderinger
1	Skovene er ikke udpeget som særligt værdifuld natur, rekreativt område eller værdifuldt kulturmiljø. Skovene er udlagt til "Naturområde i Elbodalen" i kommuneplanen. Det er et større sammenhængende naturområde, hvor det primære formål (i kommuneplanen) er at sikre og forbedre naturområderne og de rekreative muligheder i Elbodalen.
2	Det er fredskov. Der er ikke planlagt naturpleje eller andre indsatser i skoven. Elbodalen indgår i Fredericia Kommunes naturkvalitetsplan, men selve skoven indgår ikke som et fokusområde.
3	HabitatVision, ekstern konsulent, har foretaget besigtigelse og vurdering af skoven mod øst. Vurderingen konkluderer, at skoven har meget høj naturkvalitet, at der vokser adskillige ammoniakfølsomme og rødlistearter i skoven, og at skovens tålegrænse for ammoniak vurderes til 10 kg N/ha/år. Der er tegn på for høj ammoniakbelastning allerede (baggrundsbelastning), og skoven bør ikke modtage mere ammoniak. Løvskov med en lang kontinuitet på gammel, uopdyrket skovbund, er relativt sjældent forekommende i Danmark. Det ses typisk, som her, kun på utilgængelige steder, hvor det ikke er muligt at opdyrke jorden. En del af skoven (på nordsiden af slugten) er fældet og erstattet af nåletræer, hvilket ændrer naturtypen og forringer naturkvaliteten væsentligt. Derimod kan den del af skoven, som stadig er løvskov, betegnes som ammoniakfølsom skov med en høj naturkvalitet. Skoven mod syd minder om skovene mod øst. Fredericia Kommune har ved besigtigelse fundet en del gammelskovsarter og indikatorarter, og på den baggrund vurderes tålegrænsen til 10 kg/ha/år.
4	Baggrundsbelastningen i området ligger på cirka 15 kg N/ha/år. Der er ikke andre store husdyrbrug i nærheden, som kan siges at bidrage med større mængder ammoniak til skoven. Markbidraget må antages at udgøre maksimalt 1 kg N/ha/år.

Sagen er forelagt Miljø- og Teknikudvalget i Fredericia Kommune den 7. februar 2017. Udvalget besluttede, at det ansøgte projekt kan udføres, betinget af at driften, herunder af skoven og andre omkringliggende arealer, tilrettelægges under størst mulig hensyntagen til naturen og miljøet. Kommunen lægger i sin vurdering vægt på, at skovene ikke er udpeget som særligt værdifuld natur, rekreativt område eller værdifuldt kulturmiljø, og ikke er omfattet af handleplan for naturpleje eller anden planlagt naturindsats. Der lægges også vægt på, at påvirkningen af skovene er maksimalt 3,7 kg N/ha/år på de dele, der ligger

nærmest stalden, og ned til under 1 kg N/ha/år på dele, der ligger længst væk. Den naturforringelse, som projektet kan medføre, vurderes jf. udvalgets beslutning at være acceptabel, betinget af, at alle mulige ammoniakreducerende og kompenserende tiltag implementeres. Dette indebærer i kommunens vurdering, at der skal plantes en bræmme af høje træer langs kanten af skoven, som kan opfange en del af ammoniaktabet fra stald og lager, samt at skoven drives ekstensivt, hvilket vil modvirke effekten af øget ammoniakdeposition. Desuden skal den nye gyllebeholder forsynes med fast overdækning. Der stilles vilkår herom.

Skov mod vest (naturpunkt 9)

Denne lille samling af træer er en plantage af ca. 5 meter høje nåletræer. Det vurderes at denne skov ikke er ammoniakfølsom. Der er ikke foretaget ammoniakberegning.

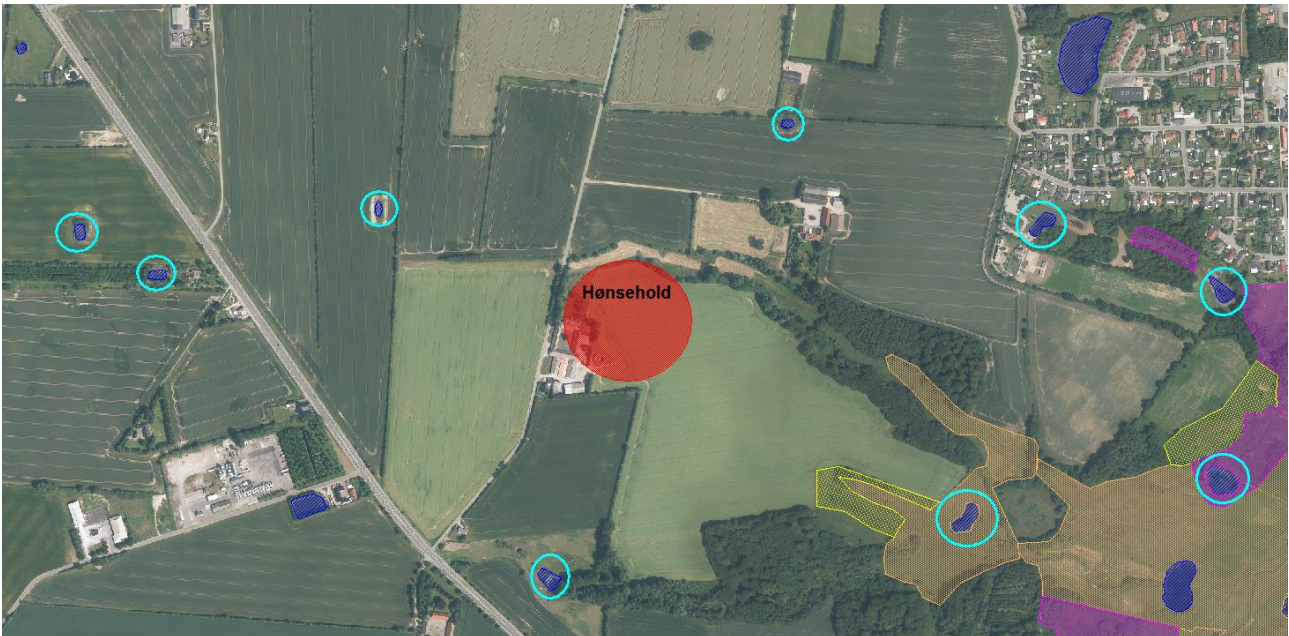
Eng og mose (naturpunkter 10, 11, 12, 13 og 14)

Eng- og mosearealer mod øst er en del af naturområdet Elbodalen i kommuneplanrammerne. Arealet er et stort sammenhængende fugtigbundsareal som er forholdsvist utilgængeligt.

Engarealet (naturpunkt 10 og 11) har ikke været afgræsset længe og er domineret af få arter af høje stauder som Lysesiv og Mosebunke. Bunden er meget ujævn og tuet. Arealet er værdisat til III – ”God natur”, på en skala fra I – VI hvor I er bedst. På baggrund af arealets værdisætning, anbefales det, at der ikke modtages mere end 15 – 20 kg/ha/år.

Mosearealet imod syd (naturpunkt 12) har værdisætningen III. Vegetationen består af Rørgræs, Star, Lyse-siv og Mose-bunke. Der er et lille område med Ellemose på vanddækket dyndbund. Mosearealet mod øst (naturpunkt 13) grænser op til det værdifulde overdrev. Arealet er værdisat til III. Vegetationen består af vådbundsarter som Rørgræs og Tagrør. Bunden er meget fugtig og ujævn med tuer og mudrede huller. Mosearealet mod nordøst (naturpunkt 14) består af padderokbevokset svuppebund og værdisætningen er III. På baggrund af mosearealernes værdisætning, anbefales det at der ikke modtages mere end 15 - 20 kg/N/ha/år.

Baggrundsbelastningen i området er cirka 15 kg N/ha/år. Den beregnede deposition fra det ansøgte projekt, på eng- og moseområderne, er mellem 0,2 og 1,1 kg N/ha/år. Det vurderes, at depositionen fra det ansøgte projekt ikke vil påvirke eng- og moseområderne væsentligt.

Figur 8. § 3 beskyttede søer omkring Tornsagervej 17

Søer

Der ligger ca. 9 – 10 søer i området omkring Tornsagervej 17. Søerne er markeret med en turkis cirkel på Figur 8. Søerne er generelt næringsrige bl.a. grundet tilførsel af næringsstoffer fra dræn fra det dyrkede opland. Mange af søerne er tilgroede med rørsumpvegetation og andemad. Søer er som udgangspunkt ikke følsomme over for ammoniakdeposition, og det ansøgte projekt vurderes ikke at medføre forringelse af søernes tilstand. Sammenfattende vurderes, at det ansøgte projekt, med de stillede vilkår, ikke vil påvirke kategori 3 naturområder væsentligt som følge af ammoniakdeposition.

Bilag IV-arter

EU har udpeget en gruppe dyre- og plantearter, der er særligt sårbare og truede. Arterne fremgår af Habitatdirektivets bilag IV, og de kaldes derfor i daglig tale for bilag IV-arter. Alle former for forsættelig indsamling, indfangning eller drab på bilag IV-arter er ulovlig. Derudover er forsættelig forstyrrelse af disse arter forbudt, især i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer.

For hver enkelt af de bilag IV-arter, som kunne tænkes at forekomme i Fredericia Kommune, er vurderet, om det ansøgte projekt vil medføre en væsentlig påvirkning. Vurderingen er foretaget jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 (Bekendtgørelse nr. 408 af 11/12 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter). Vurderingen fremgår af Skema 14.

Skema 14. Vurdering af bilag IV arter

Bilag IV art	Forekomst / beskrivelse	Påvirkes af det ansøgte?
Flagermus, Diverse	Forekommer i hele kommunen. Vær opmærksom ved fældning af gamle træer, nedrivning af bygninger.	Nej
Birkemus	Kan forekomme, foretrække våde enge med spredt busk- og trævegetation.	Nej
Odder	Udbredt i Gammelby Mølleå, forekomst er registreret i Gammelby Mølleå, Spang Å, Øsdal Bæk og Gudsø Bæk. Trives i våde, uforstyrrede naturområder.	Nej
Marsvin	Udbredt langs hele kommunens kyststrækning.	Nej
Markfirben	Udbredt i hele kommunen på solbeskinnede skrånninger eller overdrev, gerne afgræssede, i læhegn og stendynger.	Nej

Løvfrø, løgfrø, spidssnudet frø	Lever og yngler nær søer og vandhuller. Forekomst af løvfrø er registreret i vandhuller omkring Herslev Skov. Løvfrøer er udsat i vandhuller fra Trelde Næs til Herslev.	Nej
Stor vandsalamander	Udbredt i hele kommunen i vandhuller, under sten og væltede træer nær vandhuller.	Nej
Strandtudse	Forekomst ikke registreret i Fredericia Kommune.	Nej
Grøn kølleguldsmed og grøn mosaikguldsmed	Der er ikke registreret forekomster af disse guldsmedearter i kommunen. De lever ved vandløb ganske få steder.	Nej

Lugt

De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen - arten, antallet og størrelsen af dyreholdet, staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

I den elektroniske ansøgning er det beregnet, om lugtemissionen fra husdyrbruget overholder husdyrlovens grænse for lugtemission, ved en beregnet geneafstand. Der er 3 forskellige geneafstande for henholdsvis byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig. Geneafstanden fremgår af Skema 15 (benævnt korrigeret geneafstand) sammen med den faktiske (vægtede) gennemsnitsafstand.

Skema 15. Lugtgeneafstand

Område	Vægtet gennemsnitsafstand	Korrigeret geneafstand	Genekriterie overholdt?
Byzone, Pjedsted	657 meter	262 meter	Ja
Samlet bebyggelse / rekreativt område, Gl. Pjedsted	458 meter	147 meter	Ja
Enkelt bolig uden landbrugspligt, Tornsagervej 25	468 meter	83 meter	Ja

Nærmeste byzone, samlet bebyggelse / rekreativt område og enkelt bolig uden landbrugspligt fremgår af Figur 9. For alle tre områder er den vægtede gennemsnitsafstand længere end den korrigerede geneafstand, og lugtgenekriteriet er derfor overholdt. Bemærk, at ved beregning af den vægtede gennemsnitsafstand måles fra et lugtcentrum cirka midt på stalden – og denne afstand er derfor længere end den faktiske afstand til den nærmeste stald.

Figur 9. Byzone, samlet bebyggelse / rekreativt område og nabo (enkelt bolig)

Da det ansøgte projekt overholder lugtgenekriterier med stor margin, er omgivelserne sikret ved generelt vilkår om, at husdyrbruget skal drives og indrettes som ansøgt. Lugtberegningen i ansøgningen forudsætter god staldhygiejne, som derfor er et implicit krav og forudsætning for godkendelsen. Der er ikke anvendt lugtreducerende teknologi for at overholde lugtgenekriterierne. Hyppig fjernelse af gødningen er anvendt som ammoniakreducerende teknologi, og har ikke en dokumenteret lugtreducerende effekt, men da lugtemission er relateret til gødningen, kan hyppig udmugning have en effekt på lugtemission fra stalden. Der er stillet vilkår om antallet af hønepladser, som er afgørende for lugtberegningen.

Fredericia Kommune vurderer på baggrund af de overholdte lugtgenekriterier og med de stillede vilkår, at det ansøgte projekt ikke vil medføre væsentlige lugtgener for omgivelserne.

Øvrige gener

Transport

Vurderingen er begrænset til gener fra transport, som foregår på ejendommen. Belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrloven, men af den relevante vejlovgivning og afgøres af de relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. I en godkendelse kan der derfor primært stilles vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje til virksomheden. Der kan i begrænset omgang stilles vilkår om, at til- eller frakørsel kun må ske på bestemte tidspunkter. Herudover skal det påpeges, at landzonen må betragtes som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug. Dette fremgår af adskillige af afgørelser fra Natur- og Miljøklagenævnet, f.eks. NMK-132-00650 af 4. juli 2014.

Al transport til og fra Tornsagervej 17 sker ad indkørslen fra Tornsagervej, som er den eneste adgangsvej til husdyrbruget. Der er ingen nabobeboelser i umiddelbar nærhed,

som vurderes at blive generet ved brugen af adgangsvejen til og fra husdyrbruget. Nærmeste naboer er Tornsagervej 25 (afstand 300 meter) og Tornsagervej 11 (afstand 500 meter).

I ansøgningen er oplyst følgende antal transporter efter etablering af husdyrbruget:

Skema 16. Antal transporter

Transporttype	Beskrivelse – interval / tidsrum	Antal pr. år
Levende dyr	Levering af dyr: ca. 1 gange pr. år (kun medregnet transporter af høns)	1
Døde dyr	Afhentning af døde dyr ca. hver anden uge. Så vidt muligt i dagtimer på hverdage.	26
Indkøbt foder/råvarer	Foder vil blive leveret 1 gang hver 2. uge. Så vidt muligt i dagtimer på hverdage.	26
Renovation	Hver anden uge	26
Halm	Ca. 15-25 tons halm til foder og strøelse	5
Diesel/fyringsolie	Ingen	0
Husdyrgødning	Så vidt muligt i dagtimer på hverdage. Fast / flydende gødning i vækstsæson med traktor.	30
Afhentning af æg	Ca. hver 2. – 3. dag med lastvogn. Tidspunkt varierer efter pakkeriets ønsker og køreplan. Afhentning vil normalt ske mellem 6–18.	150
Andet	Diverse øvrige transporter ca. 5 - 10 pr. år	10
Totalt	Samlet antal årlige transporter	260-270

Fredericia Kommune vurderer at der ikke er behov for vilkår om benyttelse af bestemte adgangsveje eller tidsrum for transport til og fra husdyrbruget.

Støj

Oplysninger i ansøgningen om støj fra husdyrbruget fremgår af Skema 17.

Miljøstyrelsen har udarbejdet vejledende støjgrænser for virksomheder i det åbne land. Der er ikke foretaget støjberregninger i forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen. Det faktuelle støjniveau kendes derfor ikke og kan ikke sammenholdes med de vejledende støjgrænser. For at imødekomme eventuelle støjgener for de omkringboende fastsættes der vilkår om, at de vejledende støjgrænser skal overholdes. Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt Fredericia Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/berregninger efter nærmere definerede anvisninger, så det kan godtgøres, at støjgrænserne overholdes.

Skema 17. Støjkloder

Støjkilde	Beskrivelse – tidsinterval, hyppighed
Ventilation	Ventilation fra staldanlæg kan være en støjkilde, især om sommeren hvor ventilationsbehovet er størst. Ved økologisk produktion hvor hønsene normalt vil opholde sig udenørs i dag-timerne vil ventilationsbehovet være lavere end fra normale stalde. Ventilationen er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styringsenhed, der sikrer mod overventilation af staldene.
Udmugning af stald	Giver ingen særlig støj
Levering af råvarer (tipning / indblæsning)	Aflæsning af foder. Ca. 30-45 min. pr. foderleverance. Leverancer af foder foregår så vidt muligt inden for normal arbejdstid. Indblæsning af foder kan give anledning til støjgener, men siloerne er placeret på siden af stalden som vil skærme for støj. Stalden ligger nord for nærmeste nabo og vind fra dette hjørne er ikke så hyppig, hvorfor støjen oftest vil bære væk med vinden.

Det vurderes med det fastsatte vilkår, at husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige støjgener for de omkringboende.

Støv

I ansøgningen er oplyst følgende: De offentlige veje i ejendommens nærhed er asfalterede, hvorfor støv fra køretøjer ikke vurderes at være et større problem. Håndtering af foder kan give støv, men foregår i lukket system og foder opbevares i lukkede siloer tæt ved stalden. Grovfoder til hønsene afgiver ikke støv.

Fredericia Kommunes vurderer, at støvgener vil være af begrænset og lokal karakter, og vurderes ikke at udgøre en væsentlig gene for de omkringboende eller trafikanter.

Der stilles på baggrund af ovenstående ikke vilkår vedrørende støvgener.

Lys

Oplysninger i ansøgningen fremgår af Skema 18:

Skema 18. Lyskilder på husdyrbruget

Lyskilde	Beskrivelse
Lys i stalde	Der installeres lysstyring samt -dæmpning sådan at lyset ikke tændes unødigt og effektforbruget reduceres. Der er ikke lysplader i taget hvorfor fjernvirkningen af lys vil være begrænset. Lyset er ikke tændt i nattetimerne.
Udendørs belysning	Stalden vil få lamper ved forrummets indgangsparti som vender væk fra andre ejendomme. Større lysarmaturer ved porten anvendes ved ind- og udsætning af dyr, dvs. få gange årligt. Ved staldudmugning og kørsel af mæg til container vil der være lys. Arbejdet forventes udført i dagtimerne så vidt muligt. Udendørs belysning er kun tændt efter behov.
Lysmaster	Ingen.
Lavenergipærer	Der planlægges anvendt LED-lys i stalden.
Kan lyset ses af de omkringboende?	Nej, ikke normalt. I kraft med at beplantningen på foldarealerne og ved indkørslen vokser op, vil denne dække for evt. mulige lysgener.

Fredericia Kommune vurderer, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende og trafikanter.

Skadedyr

Der er oplyst i ansøgningen, at skadedyr generelt bekæmpes ved at der holdes ryddeligt og rent ved stalde og fodersiloer. Der er meget skærpet opmærksomhed på smitterisiko for salmonella og andre fjerkræsygdomme, hvorfor der løbende vil være meget stor opmærksomhed omkring forebyggelse af skadedyr.

Fluer

I ansøgningen er oplyst, at der normalt ikke er problemer med fluer hos økologiske høns. Hønsene æder fluelarver og fluer hvorfor udvikling af fluer væk fra det centrale gødningsoplag er vil være begrænset. Gødning opbevares ikke uden overdækning, som bidrager til dårlige betingelser for udvikling af fluer.

Fredericia Kommune vurderer, at der ikke er behov for vilkår vedr. fluebekæmpelse på husdyrbruget.

Rotter

I ansøgningen er oplyst at rotter bekæmpes i henhold til statens forskrifter. Ved problemer tilkaldes kommunal ordning for bekæmpelse af rotter.

Fredericia Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning. Husdyrbruget er forpligtiget til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes leveduligheder på ejendommen begrænses. Husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for f.eks. rotter, undgå rod og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, evt. ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter, og rette sig efter påbud meddelt af kommunen.

Alternativer og ophør

I ansøgningen er oplyst, at der ikke findes alternative muligheder for placering af stalden. Øvrige placeringer på ejendommen, hvor der samtidigt teoretisk vil være tilstrækkeligt foldareal til rådighed, ligger relativt bynært op til byzone eller rekreative arealer og vil ikke kunne overholde afstandskrav. Stalden vil endvidere ligge mere synligt og uden tilknytning til eksisterende driftsbygninger.

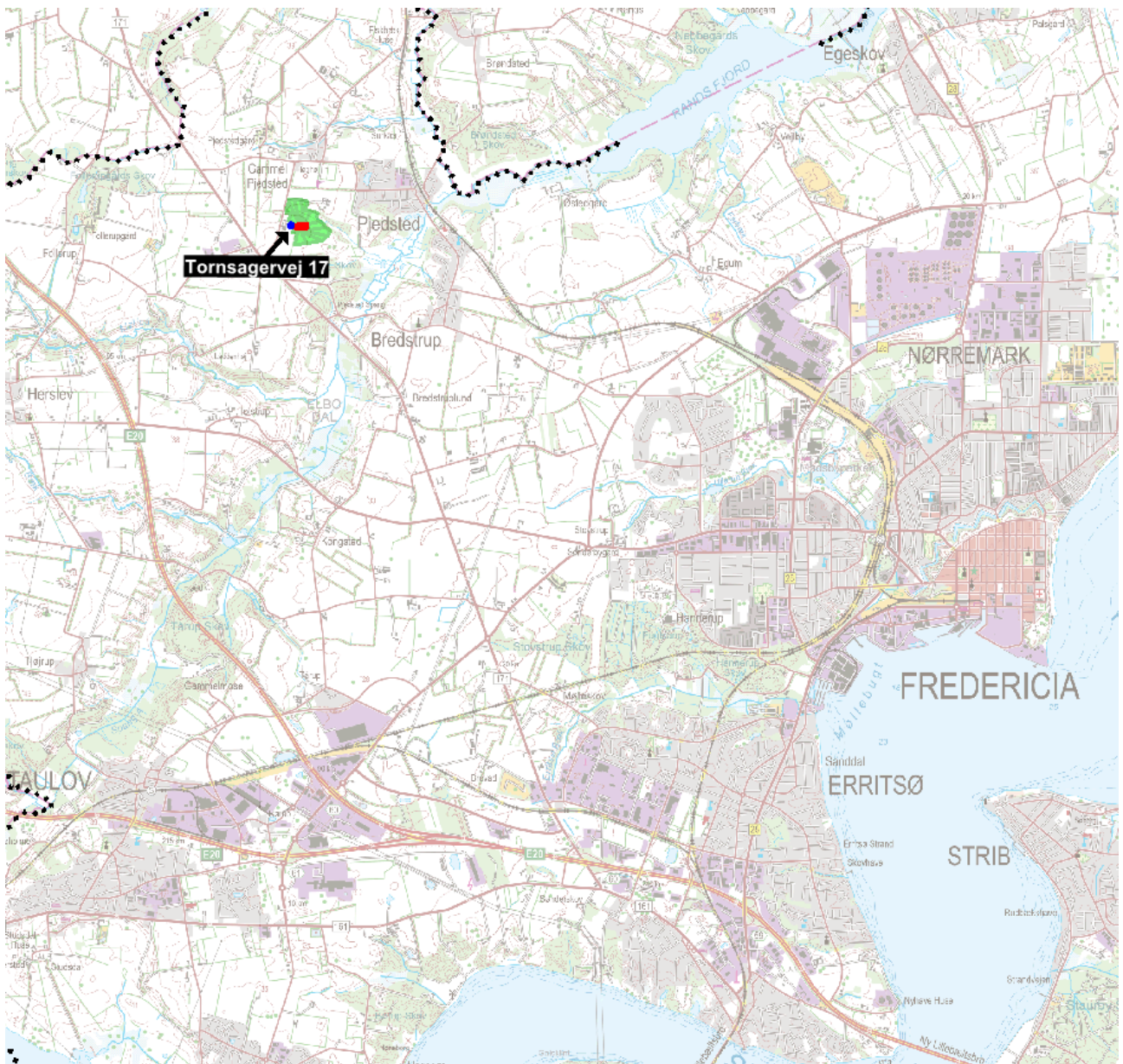
Fredericia Kommune vurderer, at forurening og gener fra opbevaring af husdyrgødning, stalde, kemikalieopbevaring m.v. ved ophør er tilstrækkeligt reguleret i miljøbeskyttelsesloven, og der er derfor ikke behov for vilkår om ophør.

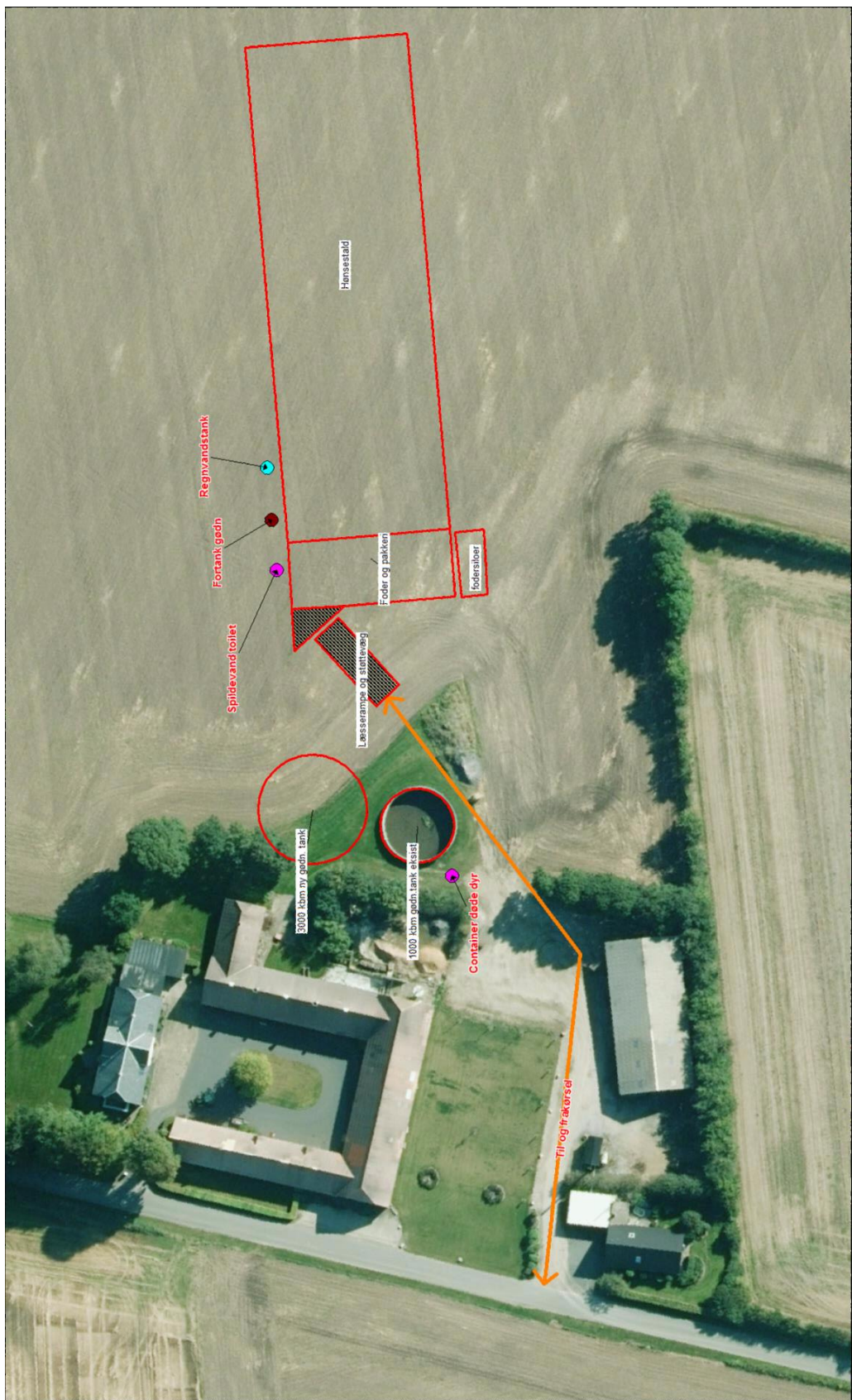
Fredericia Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

Fredericia Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne, uden risiko for forurening og uden væsentlige miljøvirkninger, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

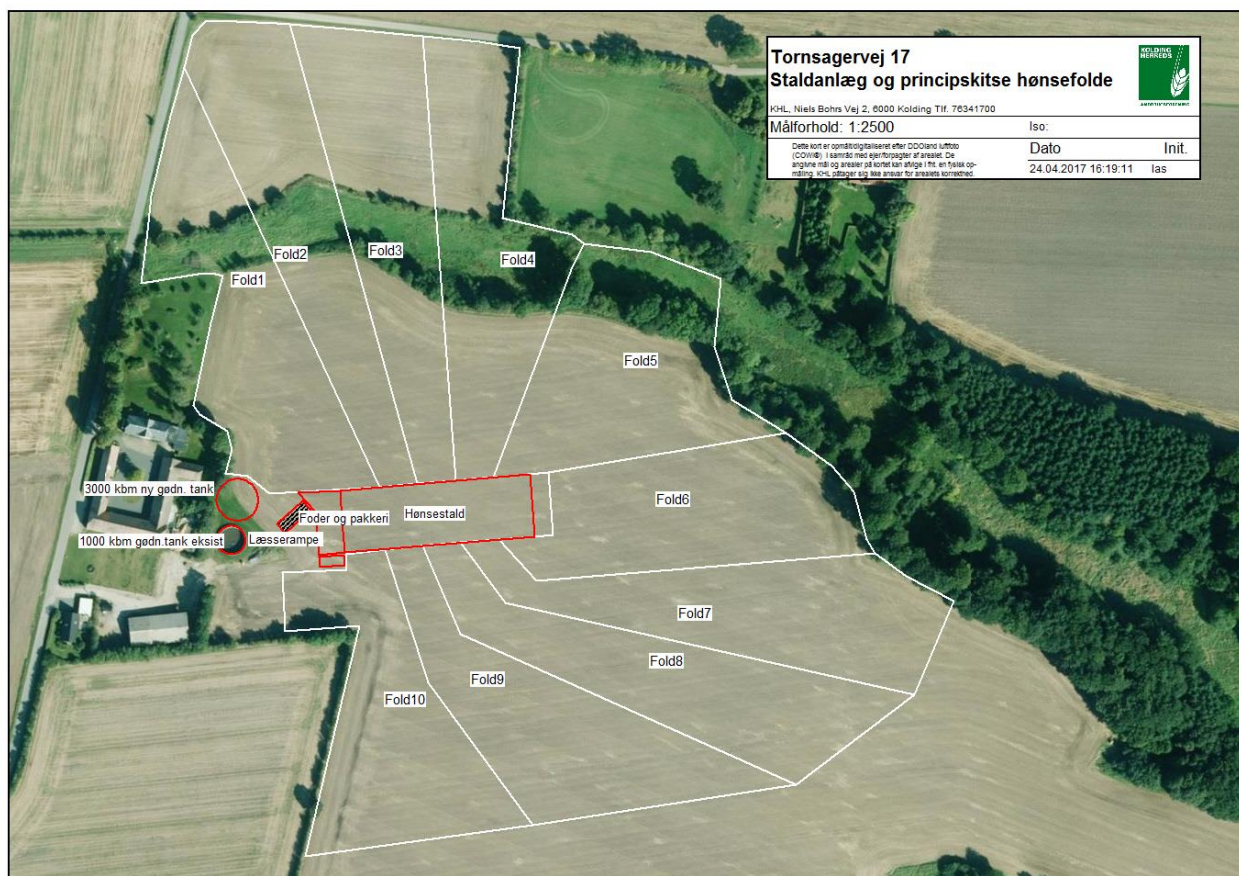
Bilag 1. Oversigtskort

Bilag 3. Principskitse – folde omkring stalden

Principskitse af foldenes placering og udstrækning. Der kan forekomme justeringer af udformning og udstrækning, når hegnet sættes op.

Bilag 4. Vilkår om naturnær skovdrift

Miljøgodkendelsen stiller vilkår om naturnær skovdrift af den ammoniakfølsomme skov øst for den nye stald, for det område af skoven, som tilhører ejendommen Tornsagervej 17, beliggende på matrikel 23a og 24ba Pjedsted By, Pjedsted, og hvor den beregnede ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt er over 1,0 kg N/ha/år. Området, hvor vilkåret er gældende, er skraveret grønt på kortet herunder. Pink streger viser matrikelskel:

Skoven i det markerede område skal drives efter principper for naturnær skovdrift, som er beskrevet herunder, og der skal udarbejdes en plan for drift af skoven, som følger principperne.

Udarbejdelse af plan for skovdrift:

1. 2017 gennemgang af skoven og udarbejdelse af plan for drift
2. 2018 gennemgang og eventuelt opdatering af plan for drift
3. 2023 gennemgang af skvområde og opdatering af plan for fremtidig drift

Af planen skal det fremgå, hvilke træer der kan ryddes, og hvilke der skal blive stående til henfald eller som værdifulde træer for biotopen. Planen skal laves i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening, Fredericia Kommune eller en konsulent med faglig indsigt i naturnær skovdrift. Det er ejers ansvar at planen udarbejdes og opdateres indenfor ovenstående tidsfrister.

Skovbryn

Ved udtynding, fældning og nyplantning skal der i skovbrynet stræbes efter:

- Et sammenhængende skovbryn, som kan opsamle mest muligt kvælstof. Cirka 10 % af skovbrynets længde kan med fordel være skovfyr, rødgran og ædelgran, som er gode kvælstofopsamlere.
- Gamle træer skal blive stående i brynet, og døde grene og væltede træer skal blive liggende, hvis de ikke er til gene for færdsel.
- Artsrigt, etageret bryn med bredkronede træer i overetagen og buske og unge træer neden under.
- Artsrigdom og naturligt hjemmehørende arter.
- Arter, der tillader undervækst og som forynges ved selvsåning eller stævning, fx eg, ask og lind.
- Blomstrende og frugtbærende arter af buske og træer.
- Tidlig og selektiv udtynding, så artsvariation sikres.

Skoven

Ved udtynding og hugst arbejdes efter en plan, hvor ca. en femtedel af de hugstmodne træer er udvalgt og mærket til at være blivende træer, der står til henfald. Blivende træer må gerne være forstligt set mindre værdifulde træer. Det kan være krogede træer eller træer med grove grene. Gerne forskellige træarter. Birk og el ældes hurtigt. Bøg og eg lever i flere hundrede år.

I takt med at træer udvælges til at være blivende træer, skal der sikres opvækst af nye træer til afløsning af de blivende træer, der fældes, når de er hugstmodne. Foryngelsen skal være med arter, der er hjemmehørende i de danske skove og ikke være nåletræer. Samtidig skal der sikres en varieret blandingsskov med mange forskellige arter.

Ved udtynding vil det være en fordel at topskære udvalgte træer, der så står til henfald. Et hjørne eller et lille område af skoven kan med fordel udvælges til at være urørt skov. Det vil på sigt give en rigtig stor biodiversitet.

Ved udtynding, fældning og nyplantning skal der i skoven stræbes efter:

- En femtedel af de træer, der står indtil hugst, skal udvælges til at være blivende træer, der står til henfald
- I takt med udtynding og hugst skal der sikres nyplantning og over tid vælges nye blivende træer, der på sigt skal stå til henfald. Det skal sikre, at en femtedel af antallet af træer af cirka samme alder til enhver tid er blivende træer. Når der udtyndes, udtyndes der også blandt de blivende træer, så andelen er konstant.
- Udtynding og hugst skal sikre en aldersvarieret bevoksning med en blanding af træer med forskellig alder mellem hinanden.
- Foryngelse, men også lysåbne steder til gavn for blomster og insekter
- Selvforyngelse frem for plantning, hvis det allerede er en varieret skov
- Ingen nåletræer
- Udtynding og hugst skal foregå fra august til 1. februar.

Bilag 5. Vilkår om bælte af træer langs skovbrynet

Der skal senest 1 år efter ibrugtagning af den nye stald plantes et bælte af høje træer langs med den ammoniakfølsomme skov nordøst for den nye stald, som beskrevet i bilag 5. Træbæltet skal herefter altid som minimum bestå af 2 rækker højstammede træer. Bæltets udstrækning fremgår af bilag 5

Miljøgodkendelsen stiller vilkår om et bælte af høje træer langs med den ammoniakfølsomme skov nordøst for den nye stald. Formålet er at fange en del af den ammoniak, der afgives fra den nye stald, således at en mindre del ammoniak afsættes på skoven bag ved træbæltet.

Træbæltet skal plantes langs med skovbrynet, og skal som minimum bestå af 2 rækker træer. Der kan plantes flere rækker, som kan beskæres skiftevis, således at der altid er mindst 2 rækker højstammede træer.

Træbæltet skal som minimum dække en strækning fra det sted, hvor skoven er 20 meter bred (mod vest) til det sted, hvor ammoniakdepositionen fra det ansøgte projekt ikke er større end 1 kg N/ha/år, jf. bilag 4.

Nedenstående billede viser en principskitse af træbæltet. Billedet er ikke målfast.

